Пралетарыі ўсіх краін, єднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 260 (6537) | 12 лістапада 1939 г., нядзеля | ЦАНА 10 КАП.

Сёння, у 12 гадзін дня, у Вялікай зале пасяджэнняў Дома Урада адкрываецца Унечарговая Трэцяя Сесія Вярхоўнага Совета Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

Лепшых, дастойнейшых людзей вылучым кандыдатамі у дэпутаты мясцовых Советаў

Выбарчая кампанія з кожным днём набывае ўсё больш шырокі размах. Зараз наступіў адказнейшы яе этап — пачалося вылучэнне кандыдатаў у дэпутаты мясцовых Советаў. Створаны выбарчыя ўчасткі. Згодна Палажэння аб выбарах, за 45 дзён да дня выбараў зацверджаны і прыступілі да работы ўчастковыя выбарчыя камісіі.

На меры разгортвання выбарчай кампаніі расце палітычная і вытворчая актыўнасць выбаршчыкаў. На сходах і мітынгах, прысвечаных толькі што прайшоўшаму вялікаму святу XXII гадавіны Кастрычніка і надыходзячым выбарам, рабочыя, служачыя, совецкія інтэлігенты, калгаснікі і калгасніцы аднадушна заяўлялі аб сваім гарачым жаданні правесці выбары ў мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных яшчэ больш арганізавана, чым мінулыя выбары.

Глава совецкага ўрада тав. В. М. Молатаў у сваім бліскучым дакладзе на ўрачыстым пасяджэнні Маскоўскага совета 6 лістапада 1939 года сказаў:

«На чарзе новыя выбары ў Советы працоўных. Аб размаху гэтай выбарчай кампаніі сведчыць той факт, што па ўсяму Совецкаму Саюзу ў сельскія, раённыя, гарадскія і абласныя Советы павінна быць выбрана 1 мільён 300 тысяч дэпутатаў. Лік гэтых дэпутатаў перавышае, як бачыце, лік жыхароў некаторых малых еўрапейскіх дзяржаў. (Смех). На гэтых выбарах мы павінны яшчэ больш замацаваць блок комуністаў і беспартыйных. Мы не толькі не будзем шкадаваць, але будзем вітаць, калі выбары правядуць чыстку совецкага апарата ад нягодных і бюракратычна-сапсаваўшыхся элементаў. На тое і новыя выбары, каб правесці добрую работу па ачыстцы нашых органаў ад усякай бюракратычнай плесені. Для гэтага, між іншым, і патрэбна ўсяляк умацаваць блок комуністаў і беспартыйных».

Сталінская Канстытуцыя, наш выбарчы закон з'яўляюцца самымі дэмакратычнымі ў свеце. І на іх аснове мы правядзем нашы выбары ў мясцовыя органы ўлады, «як найбольш свабодныя выбары і найбольш дэмакратычныя ў параўнанні з выбарамі любой іншай краіны ў свеце». Грамадзяне нашай краіны не толькі маюць права выбіраць і быць выбранымі, але мільёны іх з'яўляюцца таксама арганізатарамі выбараў. Народ пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна сам арганізуе і кантралюе ход падрыхтоўкі да выбараў, сочыць за няўхільным захаваннем выбарчага закона, правоў выбаршчыкаў.

Каля 7 мільёнаў грамадзян СССР, а па БССР больш 200 тысяч чалавек, працуюць у выбарчых камісіях. Сотні тысяч партыйных і непартыйных большэвікоў, палкіх патрыётаў радзімы, прымаюць актыўны ўдзел у агітацыйнай і арганізацыйнай рабоце: складаюць і правяраюць спіскі выбаршчыкаў, раз'ясняюць выбарчы закон, прымаюць удзел у абсталяванні выбарчых участкаў і т. д.

Выбарчы закон забяспечвае права выстаўляць кандыдатаў за грамадскімі арганізацыямі і таварыствамі працоўных, а таксама агульнымі сходамі рабочых, служачых, калгаснікаў, совецкай інтэлігенцыі і чырвонаармейцаў па воінскіх часцях. Такога дэмакратызма, такога масавага ўдзелу выбаршчыкаў у выстаўленні і абмеркаванні кандыдатаў у органы ўлады не ведае і не можа ведаць ні адна краіна ў свеце, акрамя нашай краіны перамогшага соцыялізма.

У гэтай выбарчай кампаніі, у адрозненне ад мінулых выбараў, прыйдзецца вылучыць вялікую колькасць кандыдатаў у дэпутаты. Каб уявіць сабе веліч прадстаячай работы, досыць указаць на той факт, што ў адным толькі Мінску ў гарадскі і раённыя советы неабходна вылучыць, абмеркаваць кандыдатуры, а потым і выбраць 749 дэпутатаў. Надыходзячы этап выбарчай кампаніі — вылучэнне кандыдатаў у дэпутаты—накладвае на партыйныя, совецкія, грамадскія арганізацыі і таварыствы працоўных выключна адказныя задачы. Яны павінны накіраваць палітычную актыўнасць выбаршчыкаў на тое, каб кандыдатамі ў дэпутаты выстаўляліся дастойныя людзі, да канца адданыя радзіме, партыі Леніна — Сталіна, справе комунізма — лепшыя стаханаўцы прамысловасці і сельскай гаспадаркі, перадавыя совецкія інтэлігенты.

У Гомельскай і Магілеўскай абласцях пачалося ўжо вылучэнне кандыдатаў у дэпутаты. У бліжэйшыя дні гэта важнейшая работа разгорнецца і ў астатніх абласцях рэспублікі. З вялікім уздымам і энтузіязмам праходзяць перадвыбарчыя сходы. Лепшых, дастойнейшых людзей, заваяваўшых давер'е мас сваёй адданай работай на карысць радзімы, вылучаюць грамадскія арганізацыі і сходы працоўных кандыдатамі ў дэпутаты.

Гомельскія чыгуначнікі вылучылі кандыдатамі ў дэпутаты абласнога Совета ордэнаносца Леонція Фаціевіча Байкачова — начальніка паравознага аддзялення і Пятра Міхайлавіча Некрасава — начальніка Беларускай чыгункі. Сур'ёзна, удумліва абмяркоўвалі паравознікі, вагоннікі, інжынерна-тэхнічныя работнікі кандыдатуры сваіх кандыдатаў. З нязменшым уздымам праходзяць таксама перадвыбарчыя сходы ў раёнах Магілеўскай вобласці. Сход калгаснікаў сельгасарцелі «На стражы» Крычаўскага раёна, на якім прысутнічала 500 чалавек, аднадушна вылучыў кандыдатамі ў дэпутаты Магілеўскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных сакратара райкома партыі тав. Карпекіна М. Н. і старшыню калгаса, актыўнага змагара за ўмацаванне калгаснай гаспадаркі тав. Раманава Т. В. — Нашымі пасланцамі ў мясцовыя советы будуць толькі лепшыя сыны і дочкі народа — так аднадушна заяўляюць усе выступаючыя на сходах.

Вопыт мінулых выбараў паказаў, што выбарчы ўчастак павінен з'яўляцца цэнтрам агітацыйнай і арганізацыйна-тэхнічнай работы. Гэта тым больш неабходна ў бягучай выбарчай кампаніі, калі выбарчыя ўчасткі з'яўляюцца агульнымі для выбараў ва ўсе Советы. Нельга забываць асаблівасцей данай выбарчай кампаніі. Выбары, як вядома, будуць праведзены адным турам; у адзін дзень і адразу ва ўсе звенні Советаў: абласныя, раённыя, гарадскія, пасялковыя і сельскія.

Усё гэта патрабуе, каб на ўчастках была разгорнута сапраўды большэвіцкая работа, каб своечасова пачалі працаваць ўчастковыя і акруговыя выбарчыя камісіі. Між тым, ужо сёння выяўляюцца буйныя недахопы ў рабоце на ўчастках і, на вялікі жаль, у асаблівасці ў Мінску.

Па Варашылаўскаму раёну значная частка ўчастковых выбарчых камісій яшчэ не прыступіла да работы. З 43 выбарчых участкаў толькі два маюць памяшканні. Рад партыйных арганізацый (друкарні імені Сталіна, ГУМ'а і іншыя) зусім слаба разгарнулі сваю работу на ўчастках. У Кагановіцкім раёне дапушчана выключная блытаніна ў вызначэнні граніц акруг і ўчасткаў. Спіскі выбаршчыкаў складзены з вялікімі памылкамі. У іх не ўключаны жыхары цэлых дамоў. Многія выбаршчыкі ўключаны ў спіскі па два разы. Ці можна мірыцца з такім становішчам, ці да твару гэта сталічным гарадскому і раённым Советам? Відаць, кіраўнікі Мінскага гарадскога Совета не зрабілі ўрокаў са сваіх уласных памылак у мінулай выбарчай кампаніі.

Яшчэ больш трывожныя сігналы паступаюць з Мінскага сельскага раёна. Тут нават не зацверджаны ўсе выбарчыя камісіі, а частка зацверджана не ў поўным саставе, чым яўна парушана Палажэнне аб выбарах у мясцовыя Советы. Гэтыя буйнейшыя недахопы павінны быць урокам для ўсіх астатніх гарадоў і раёнаў рэспублікі. Што-ж датычыць мінскіх партыйных і совецкіх арганізацый, то трэба спадзявацца, што яны неадкладна выправяць памылкі і пакажуць сапраўды большэвіцкія ўзоры ў разгортванні выбарчай кампаніі.

«..У нас ёсць поўная ўпэўненасць у тым, што новыя выбары ў Советы працоўных будуць новай магутнай дэманстрацыяй несакрушымага маральна-палітычнага адзінства совецкага грамадства, згуртаванага вакол нашай партыі і ўрада» (Молатаў).

ВЫБАРГСКІ РАЁН ГОРАДА ЛЕНІНГРАДА

РАБОЧЫЯ, РАБОТНІЦЫ, ІНЖЫНЕРЫ, ТЭХНІКІ І СЛУЖАЧЫЯ ЗАВОДА ІМЕНІ КАРЛА МАРКСА ВЫЛУЧЫЛІ Ў ДЭПУТАТЫ АБЛАСНОГА СОВЕТА ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ АД 10 ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ КАНДЫДАТУРУ САКРАТАРА ЦК ВКП(б), САКРАТАРА ЛЕНІНГРАДСКАГА АБЛАСНОГА І ГАРАДСКОГА КАМІТЭТАЎ ВКП(б) — АНДРЭЯ АЛЕКСАНДРАВІЧА ЖДАНАВА

На сходзе прысутнічала 4 тысячы чалавек.

ЛЕНІНГРАД, 10 лістапада. (ТАСС). У вялікім кацельным цэху завода імені Карла Маркса сабраліся рабочыя дзённай і вячэрняй змен, каб вылучыць свайго кандыдата ў дэпутаты Ленінградскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных. Прысутнічае 4 тысячы чалавек.

ПАСТАНОВА АГУЛЬНАГА СХОДА КАЛЕКТЫВА ЗАВОДА імені КАРЛА МАРКСА

«Абмеркаваўшы пытанне аб вылучэнні кандыдата ў дэпутаты Ленінградскага Совета дэпутатаў працоўных па 10 выбарчай акрузе Выбаргскага раёна горада Ленінграда, сход рабочых, работніц, інжынераў, тэхнікаў і служачых завода імені Карла Маркса пастанаўляе:

Кандыдатам у дэпутаты Ленінградскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных па 10 выбарчай акрузе (Выбаргскі раён г. Ленінграда) вылучыць таварыша Жданава Андрэя Александравіча, нарадження 1896 года, члена ВКП(б) з 1915 года, сакратара ЦК ВКП(б), сакратара Ленінградскага абласнога і гарадскога камітэтаў ВКП(б), дэпутата Вярхоўных Советаў СССР і РСФСР, пражываючага ў г. Ленінградзе.

Прасіць таварыша Жданава Андрэя Александравіча даць згоду балатыравацца ў дэпутаты Ленінградскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных па 10 выбарчай акрузе».

Учора ў Мінск з Масквы прыехала Паўнамоцная Камісія Народнага Сабрання Заходняй Беларусі. НА ЗДЫМКУ: сустрэча паўнамоцнай камісіі Народнага Сабрання Заходняй Беларусі з працоўнымі горада Мінска на вакзале. Фота І. Казловіча.

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ РАЗГОРНЕМ АГІТАЦЫЙНУЮ І АРГАНІЗАЦЫЙНА-ТЭХНІЧНУЮ РАБОТУ НА ВЫБАРЧЫХ УЧАСТКАХ!

ДАСТОЙНЫЯ КАНДЫДАТЫ

ГОМЕЛЬ. У Гомельскім паравозным дэпо адбыўся перадвыбарчы сход па вылучэнню кандыдатаў у абласны Совет дэпутатаў працоўных. Калектыў дэпо аднадушна вылучыў кандыдатам начальніка паравознага аддзялення ордэнаносца Леонція Фаціевіча Байкачова. Выступаўшыя таварышы Астапаў — дэпутат Вярхоўнага Совета СССР, начальнік дэпо ордэнаносец тав. Зіновіч, стаханаўцы Жарын, Красніцкі, Стрэбулаеў і інш. ахарактарызавалі тав. Байкачова, як стойкага, адданага партыі і радзіме чалавека, які апраўдае давер'е мас.

Тав. Байкачоў каля 30 год працуе на чыгуначным транспарце. Пачаўшы сваю работу з падручнага слесара, ён за гады совецкай улады вырас да камандзіра важнейшага ўчастка соцыялістычнага транспарта. Працуючы машыністам дэпо Жлобін, тав. Байкачоў першым на Беларускай чыгунцы падхапіў пачын Пятра Крыванаса. Совецкі ўрад узнагародзіў тав. Байкачова за чэсную стаханаўскую працу ордэнам Леніна. Сталінскі нарком тав. Л. М. Кагановіч узнагародзіў яго значком «Почетному железнодорожнику».

— Тав. Байкачоў, — гаварылі выступаўшыя, — будзе нашым дастойным пасланцом у абласны Совет дэпутатаў працоўных.

Перадвыбарчы сход адбыўся таксама і ў гомельскім вагонным участку. Рабочыя, служачыя, інжынеры і тэхнікі вылучылі кандыдатам у дэпутаты абласнога Совета дэпутатаў працоўных начальніка чыгункі Пятра Міхайлавіча Некрасава. Выступаўшыя гаварылі аб тав. Некрасаве, як аб стойкім большэвіку, выхаваным партыяй Леніна—Сталіна. Тав. Некрасаў—сын патомственага чыгуначніка, прайшоў вялікі шлях ад радавога тэхнічнага канторшчыка і дзяжурнага па станцыі да начальніка чыгункі.

Р. СЫРКІН.

—о—

АГІТАТАРАМІ ПРАЦУЮЦЬ ЛЕПШЫЯ СТАХАНАЎЦЫ

Яшчэ ў пачатку выбарчай кампаніі, на пашыраным пасяджэнні фабкома бабруйскай швейнай фабрыкі імені Дзяржынскага было абмеркавана пытанне аб удзеле профсаюзнай арганізацыі ў падрыхтоўцы да выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных. Тут-жа былі вылучаны агітатарамі лепшыя стаханаўцы. З калектыва фабрыкі зараз працуюць на ўчастку 69 беспартыйных агітатараў. Яны праводзяць вялікую масавую работу.

Лепшыя агітатары-стаханаўцы тт. Бакунін, Гімбург, Сікорская добра займаюцца з хатнімі гаспадынямі, вывучаюць з імі Палажэнне аб выбарах у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных і рад іншых матэрыялаў. Заняткі праходзяць у іх жыва, хатнія гаспадыні вельмі ахвотна і актыўна ўдзельнічаюць у абмеркаванні палітычных пытанняў.

У фабрычным клубе перыядычна праводзяцца агульныя сходы выбаршчыкаў нашага ўчастка. Яны праслухалі ўжо рад дакладаў аб міжнародным становішчы, на антырэлігійныя тэмы. 2 лістапада праведзен вечар выбаршчыкаў з дакладам аб XXII гадавіне Кастрычніка.

Нядаўна на агульным фабрычным сходзе рабочых былі вылучаны таварышы для работы ва ўчастковых і акруговых выбарчых камісіях. Сярод іх прафорг 2-й ленты, стаханаўка тав. Прымак, майстар першай ленты т. Хайнін і інш. Усе рабочыя гэтай ленты з'яўляюцца стаханаўцамі і даюць добрую якасць прадукцыі.

ЗАЙЧЫК,
намеснік старшыні фабкома швейнай фабрыкі імені Дзяржынскага
г. Бабруйск.

НА ПЕРШЫМ ВЫБАРЧЫМ УЧАСТКУ СТАЛІНСКАГА РАЁНА

Першы выбарчы ўчастак Сталінскага раёна ахватвае цэнтральную частку горада з насельніцтвам звыш 1.900 чалавек. На тэрыторыі ўчастка знаходзіцца рад асветна-педагагічных і навуковых устаноў, прыгожыя вуліцы (часткі вуліц Карла Маркса, Свердлоўскай, Совецкай і іншых).

У новай 47-й сталінскай школе пачала сваю работу выбарчая камісія. У бліжэйшыя дні будзе поўнасцю абсталявана памяшканне для яе работы. 4 лістапада мы пачалі работу па праверцы правільнасці спіскаў выбаршчыкаў. Прыцягнулі да гэтай справы актыў саміх выбаршчыкаў. Выяўлена нямала памылак. Ёсць выпадкі, калі цэлыя сямействы не былі ўключаны ў спіскі. Зараз мы канчаткова ўдасканальваем спіскі і рыхтуем іх да друку.

Трэба адзначыць, што ў работу, разам з выбарчай камісіяй, актыўна ўключылася прымацаваная да ўчастка партыйная арганізацыя [illegible]. Аднак жыхары некаторых дамоў яшчэ не ахвачаны [illegible]. Гэта будзе выпраўлена ў самы бліжэйшы час. Агітатары [illegible] арганізацый (абласны аддзел аховы здароўя, [illegible]) [illegible].

Далейшая наша задача — [illegible] шляху [illegible] работы [illegible] выбаршчыкаў [illegible] ўдакладненне [illegible]. Мы будзем праводзіць [illegible] 24 [illegible] аднаго [illegible] ўдзелу ў галасаванні.

Т. І. КУЗНЯЦОВА,
старшыня ўчастковай выбарчай камісіі 1-га выбарчага ўчастка Сталінскага раёна.

—о—

Вылучаюць кандыдатаў у дэпутаты мясцовых Советаў

КРЫЧАЎ, 11 лістапада. (БЕЛТА). 10 лістапада на прадпрыемствах, у калгасах і ва ўстановах пачаліся перадвыбарчыя сходы па вылучэнню кандыдатаў у дэпутаты мясцовых Советаў. На ўсіх сходах працоўныя аднадушна вылучаюць кандыдатамі ў дэпутаты лепшых людзей раёна, людзей, адданых партыі Леніна—Сталіна.

На сходзе сельгасарцелі «На стражы» прысутнічала 500 выбаршчыкаў. Яны аднадушна падтрымалі прапанову аб вылучэнні кандыдатам у дэпутаты Магілеўскага абласнога Совета сакратара райкома КП(б)Б т. Карпекіна М. Н.

У сваім рашэнні калгаснікі просяць т. Карпекіна даць згоду балатыравацца ў дэпутаты абласнога Совета дэпутатаў працоўных па [illegible] выбарчай акрузе.

Затым слова ўзяў настаўнік [illegible]. Ён прапанаваў вылучыць кандыдатам у дэпутаты раённага Совета старшыню калгаса «На стражы», актыўнага змагара за ўмацаванне калгаснай гаспадаркі Тараса Васільевіча Раманава. Гэта прапанова была аднадушна падтрымана ўсімі ўдзельнікамі сходу.

З вялікім уздымам прайшлі сходы на станцыі Крычаў. На сходзе рабочых [illegible] вылучаны кандыдатамі ў дэпутаты [illegible] дэпутатаў [illegible] галоўны [illegible] беспартыйны [illegible] Астанскі.

—о—

Скажаюць Палажэнне аб выбарах

У Варашылаўскім раёне (Мінск) скажаюць Палажэнне аб выбарах. Выбарчыя ўчасткі павінны быць створаны не пазней, чым за 50 дзён да дня выбараў. Участковыя выбарчыя камісіі павінны быць зацверджаны і прыступіць да работы за 45 дзён да дня выбараў. Зразумела, што разам з выбарчымі ўчасткамі арганізуюцца і цэнтры гэтых участкаў. Між тым, па Варашылаўскаму раёну з памяшканнямі для выбарчых участкаў справа абстаіць вельмі дрэнна. Тут наогул недаацэньваюць арганізацыйна-тэхнічную і агітацыйна-масавую работу. З 43 выбарчых участкаў толькі 2 маюць памяшканні. Для астатніх памяшканні або зусім не адведзены, або яны яшчэ не абсталяваны.

9 лістапада раённая выбарчая камісія па выбарах у Варашылаўскі райсовет яшчэ не ведала, дзе будуць размешчаны выбарчыя ўчасткі. Да 10 лістапада гэта з'яўлялася сакрэтам і для самога райсовета. Згодна распараджэння Варашылаўскага райсовета, у памяшканні клуба работнікаў дзяржгандлю павінен быць размешчан 4-ты выбарчы ўчастак. Мы шукалі там гэты ўчастак і не знайшлі. Дырэктар клуба нічога не ведае, бо аб гэтым яму ніхто нічога не гаварыў.

Адказнасць за абсталяванне і афармленне памяшканняў выбарчых участкаў Варашылаўскі райком КП(б)Б усклаў на адпаведныя партыйныя арганізацыі, але яны яшчэ да гэтай работы не прыступілі. Да 4-га выбарчага ўчастка прымацавана партыйная арганізацыя фабрыкі «КІМ», але яна яшчэ нічога не зрабіла для абсталявання памяшкання.

Такое-ж становішча і ў клубе імені Сталіна, [illegible] 5-ты выбарчы [illegible] якія-б [illegible] выбарчага [illegible] мастака, [illegible] нях, дзе [illegible] выбарчыя ўчасткі.

Многа [illegible]. Па 9-му выбарчаму ўчастку [illegible] выбаршчыкаў [illegible] на працу [illegible] прапушчаны [illegible].

Па Варашылаўскаму раёну [illegible] партыйныя [illegible] агітатараў [illegible] выбарчых участкаў [illegible] ГУМа, [illegible] на выбарчы ўчастак.

Не ўключаюцца [illegible] і партыйная [illegible] шляхам [illegible] 13-ты выбарчы ўчастак.

Прэзідыум Акадэміі навук СССР з глыбокім жалем паведамляе аб смерці выдатнага совецкага вучонага, большэвіка, патрыёта нашай радзімы, буйнейшага глебазнаўца і агранома, акадэміка, дэпутата Вярхоўнага Совета СССР В. Р. ВІЛЬЯМС, [illegible] 11 лістапада г.г. у горадзе Маскве.

Прэзідыум Акадэміі навук СССР выказвае сваё спачуванне сям'і нябожчыка.

Прыезд членаў Паўнамоцнай Камісіі Народнага Сабрання Заходняй Беларусі ў Мінск

Учора ў Мінск з Масквы спецыяльным поездам прыбыла Паўнамоцная Камісія Народнага Сабрання Заходняй Беларусі. Сустракаць дарагіх гасцей сабралася каля 20 тысяч працоўных сталіцы БССР, прадстаўнікі партыйных, совецкіх і грамадскіх арганізацый.

У 21 гадзіну 30 мінут да перона [illegible] экспрэс. [illegible] Паўнамоцнай Камісіі [illegible]. [illegible]

— Ганаровы караул у часць прыбыцця дэпутатаў Народнага Сабрання Заходняй Беларусі ў сталіцу БССР пастроены!

Пад гукі аркестра госці выходзяць на [illegible] прывакзальную плошчу. На трыбуне сакратары Мінскага абкома КП(б)Б тт. Матвееў і Сколар, намеснік старшыні Совнаркома БССР [illegible], сакратар гаркома КП(б)Б [illegible], члены Паўнамоцнай Камісіі Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

Адкрываецца кароткі мітынг, які адкрыў [illegible].

Ад імені працоўных і інтэлігенцыі сталіцы БССР [illegible] прафесар Голуб, [illegible] Паўнамоцнай Камісіі Народнага Сабрання Заходняй Беларусі [illegible] Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

З хвалюючай прамовай выступіў член Паўнамоцнай Камісіі Народнага Сабрання Заходняй Беларусі тав. Федзюк.

— 20 год [illegible] Заходняй Беларусі [illegible], — гаворыць тав. Федзюк. [illegible]

— Няхай [illegible]

Мітынг закончаны. Дарагія госці [illegible] ў гасцініцу «Беларусь».

ДЗЯРЖАЎНАЯ КАРЦІННАЯ ГАЛЕРЭЯ БССР

КАШТОЎНЫ УКЛАД У РАЗВІЦЦЁ КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

★ ★ ★

НОВАЯ ПЕРАМОГА НА КУЛЬТУРНЫМ ФРОНЦЕ

8 лістапада, у азнаменаванне XXII гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, у сталіцы ордэнаноснай Савецкай Беларусі адкрылася Дзяржаўная карцінная галерэя БССР. Сёння галерэя адкрываецца для масавага, усеагульнага наведвання. Значэнне гэтай падзеі цяжка пераацаніць.

Узорна арганізаваная, размешчаная ў адным з лепшых будынкаў Мінска, багатая выдатнымі творамі мастацтва — Карцінная галерэя з'яўляецца новым буйнейшым укладам у справу развіцця культуры БССР, культуры нацыянальнай па форме, сацыялістычнай па зместу.

Галерэя ўжо зараз мае больш 1000 карцін, размешчаных у 14 аддзелах. У далейшым адкрыецца яшчэ 9 аддзелаў.

Стварэнне Дзяржаўнай карціннай галерэі ёсць разультат нястомных і штодзённых клопатаў партыі і ўрада аб развіцці мастацтва.

Мастакі, а з імі ўсе працоўныя БССР атрымалі за XXII гадавіны Кастрычніка дастойны падарунак.

Адкрыццё Карціннай галерэі палагульвае сабой пэўны этап, пройдзены выяўленчым мастацтвам БССР. Да рэвалюцыі ў Беларусі не было ні адной Карціннай галерэі, ні аднаго мастацкага музея.

Мастакі — таленавітыя адзіночкі, якім цаною незвычайных намаганняў і лішэнняў удалося прабіцца да любімага імі мастацтва, — былі прадастаўлены самім сабе. «Сіяцельныя» магнаты — капіталісты і памешчыкі ўсіх масцей — уладалі скарбніцамі мастацтва, скрываючы іх ад народа.

У замках і маёнтках князёў паскевічаў, радзівілаў, цішкевічаў і іншых крывапіўцаў было скрыта ад вачэй народа лепшае, што дала чалавеку сусветная культура ў галіне жывапісі, скульптуры і графікі. Мецэнатствуючыя пашлякі і бяздарнасці, як сабакі на сене, самі не скарыстоўвалі гэтых велізарных каштоўнасцей і не давалі доступу да іх шырокім народным масам.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя разняволіла народы нашай радзімы, адкрыўшы нябачаныя магчымасці для росту і росквіту народных талентаў. Сотні таленавітых мастакоў выхаваны за 22 годы савецкай уладай.

Лепшыя работы майстраў беларускага выяўленчага мастацтва прадстаўлены ў Карціннай галерэі. Загінуўшы ў цяжкіх умовах царскай Расіі таленавіты мастак Л. А. Альпяровіч, Ю. М. Пэн, аддаўшы ўсё сваё жыццё мастацтву, старэйшы мастак БССР Я. М. Кругер, лепшыя майстры выяўленчага мастацтва БССР Керзін, Грубе, Волкаў, Пашкевіч, Зайцаў, Манасзон і інш. — нарэшце, паказаны сваімі лепшымі работамі ў Карціннай галерэі.

Кастрычніцкая рэвалюцыя аддала ў рукі народа велізарныя мастацкія каштоўнасці. Раней распыленыя — яны зараз сабраны ў адзіную калекцыю і экспаніраваны ў Карціннай галерэі.

Рэпін, Сурыкаў, Сероў, Левітан, уся гісторыя шматгадовай культуры выяўленчага мастацтва вялікага рускага народа ў творах яе лепшых майстраў — прадстаўлены ў гэтай калекцыі.

Задача зараз заключаецца ў тым, каб галерэя пашыралася і папаўнялася новымі выдатнымі творамі, каб яна стала прапагандыстам у шырокіх масах працоўных узораў выяўленчага мастацтва, папулярызуючы лепшыя работы нашых беларускіх мастакоў і мастакоў з былой Заходняй Беларусі.

Значэнне ўсяго гэтага асабліва вялікае зараз, калі беларускі народ з'еднан у адзінае цэлае пад сцягамі сацыялізма. З пачуццём велізарнай радасці і гордасці за сваю савецкую радзіму прачытаюць гэта паведамленне аб адкрыцці Карціннай галерэі нашы вызваленыя браты.

Работнікі мастацтва на гэтыя клопаты партыі і ўрада адкажуць новымі творчымі перамогамі, новымі творамі высокай мастацкай культуры у славу Вялікай радзімы, у славу нашай партыі і любімага Сталіна.

А. ОЗІРСКІ,
начальнік Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР.

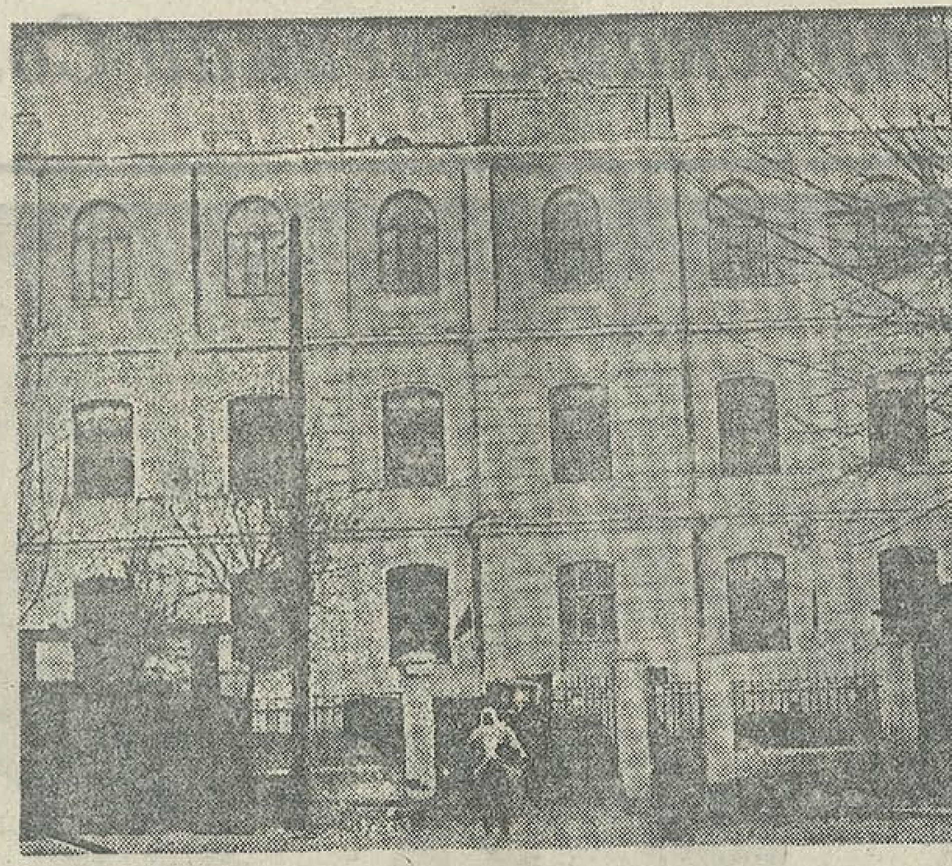

Будынак Карціннай галерэі ў Мінску.

ВЫДАТНАЕ ДАСЯГНЕННЕ

Адкрыццё Карціннай галерэі ў Мінску, якое адбылося 8 лістапада, з'яўляецца надзвычай буйным фактам у развіцці беларускага выяўленчага мастацтва.

Дзякуючы клопатам партыі і ўрада, карцінная галерэя ўжо ў цяперашнім яе выглядзе з'яўляецца вельмі каштоўным зборам карцін, гравюр, скульптур і прадметаў прыкладнога мастацтва. Манументальна пабудаваны трохпавярховы будынак, адведзены пад галерэю, дае магчымасць шырока разгарнуць работу па збіранню каштоўнасцей мастацтва мінулага, савецкага і, у прыватнасці, беларускага.

Карцінная галерэя — выдатны падарунак беларускаму народу да XXII гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі. Ён асабліва радуе мастакоў, як людзей непасрэдна працуючых у галіне выяўленчага мастацтва. У сувязі з гэтым значна ўзраслі магчымасці шырокага азнаямлення ўсіх працоўных з скарбніцамі выяўленчага мастацтва і выхавання мас шляхам паказу лепшых твораў.

Беларускае выяўленчае мастацтва атрымлівае магутны стымул для свайго далейшага развіцця.

Нельга забываць і таго, што адкрыццё галерэі будзе спрыяць павышэнню кваліфікацыі нашых мастакоў, яны атрымаюць цяпер магчымасць сістэматычна вывучаць класічную спадчыну.

Магчымасці папаўнення Карціннай галерэі велізарныя. У бліжэйшы час у галерэю павінны паступіць выдатныя мастацкія творы Заходняй Беларусі, якія доўгі час знаходзіліся пад моцнымі замкамі ў маёнтках і палацах польскіх памешчыкаў і магнатаў. Багатыя плады дасць і прадстаячая ў 1940 годзе выстаўка на тэму «Ленін і Сталін — арганізатары БССР».

З далучэннем заходняй часткі Беларусі, якая знаходзілася пад ігам польскіх паноў, армія беларускіх мастакоў значна ўзрасла. Мы ўправе чакаць, што тая незвычайная радасць і энтузіязм, якімі ахвачаны працоўныя Заходняй Беларусі, знойдзе сваё выражэнне і ў творчасці мастакоў.

Мудрая ленінска-сталінская нацыянальная палітыка нашай партыі і ўрада прыносіць нам кожны дзень усё новыя і новыя дасягненні. Адным з такіх радасных поспехаў з'яўляецца і адкрыццё Карціннай галерэі ў сталіцы БССР — Мінску.

М. А. КЕРЗІН,
заслужаны дзеяч мастацтваў БССР.

РАДАСНАЯ ПАДЗЕЯ

Савецкі дзень багаты навінамі.

Мы нядаўна пабывалі на першым беларускім балеце. І думалі: наша культура расце, яе рост імклівы, шматгранны, ён раскрывае ўсё новыя і новыя магчымасці, нечуваныя перспектывы найбагацейшага духоўнага росквіту нашых людзей, нашага грамадства.

Днямі мы былі на адкрыцці першай Карціннай галерэі ў сталіцы. Працоўныя Мінска атрымалі цудоўную магчымасць штодзенна знаёміцца з творамі буйнейшых мастакоў свету, з творамі найлепшых майстраў кісці і разца. У прасторных і светлых залах размешчаны карціны сучаснай [illegible] стакоў, як Верашчагін, Рэпін, Левітан, Сурыкаў, Сероў, Айвазоўскі, Кустадзіеў і інш. Тут прадстаўлены шматлікія працы сучасных рускіх жывапісцаў, выстаўлены работы старых беларускіх мастакоў — Пэна, Альпяровіча, Волкава і іншых.

Што можна і трэба пажадаць нашай Карціннай галерэі? Гэта клапатліва і старанна папаўняць фонд арыгінальных карцін, запоўніць існуючыя прабелы, набыць добрыя дакументальныя копіі славутых карцін Рэпіна, Васнецова, Врубеля і іншых вядомых мастакоў, устанавіць аўтарства цэлага раду карцін старай заходняй жывапісі, папоўніць скульптурны фонд і фонд мастацкага фарфара. Работы яшчэ непачаты край. Але пачатак зроблен і зроблен, па-мойму, удала.

З гэтай культурнай падзеяй можна ра[illegible] мастацтва і сродак шырокай папулярызацыі сваіх найлепшых твораў.

МІХАСЬ ЛЫНЬКОЎ,
пісьменнік-орданосец.

ДЗЯКУЕМ ПАРТЫІ І ЎРАДУ

Адкрыццё Дзяржаўнай карціннай галерэі ў Мінску з'яўляецца велізарнай падзеяй у мастацкім жыцці БССР. Цяжка пераацаніць яе значэнне для павышэння кваліфікацыі мастакоў, а таксама для паднняцця культурнага росту ўсіх работнікаў мастацтваў БССР.

Савецкі мастак працуе для народа. Пры наяўнасці галерэі народ убачыць і ацэніць [illegible] Рэпіным, Серовым, Левітанам і інш.

Карцінная галерэя адыгрывае вялікую ролю у вырашчванні новых таленавітых кадраў з народа. Культурнае жыццё Савецкай Беларусі стане яшчэ больш поўнацэнным.

Мастакі Савецкай Беларусі ўдзячны партыі і ўраду і нашаму роднаму бацьку таварышу Сталіну за выдатны падарунак — стварэнне Карціннай галерэі, якая нам дапаможа ў рабоце над гістарычнай выстаўкай «Ленін і Сталін — арганізатары БССР».

Хочацца падзякаваць ЦК КП(б) Беларусі [illegible] ад нас і папоўнім беларускі аддзел галерэі высокамастацкімі творамі, адлюстроўваючымі нашае цудоўнае жыццё.

Мастак **Н. ПАШКЕВІЧ.**

У СОВЕЦЕ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

[illegible]

ПОМНІКІ ГІСТОРЫІ І МАСТАЦТВА Ў БССР

[illegible] скай вайны. Гэта, галоўным чынам, брацкія магілы байцоў Чырвонай Арміі і чырвоных партызан, гераічна загінуўшых у барацьбе за вызваленне Беларусі ад ін[illegible] напаўвярховы каменны дом, дзе ў першых вайны са шведамі астанаўліваўся Пётр I. Домік Петра I захаваўся таксама ў Мінску па Комуністычнай (б. Юр'еўскай) вуліцы.

КУЗЬМА ЧОРНЫ

Родныя мясціны

Апавяданне

—★—

Насустрач легкавой машыне імчалася асенняе поле, новая шасейная дарога адлівала белаватым колерам у цёплай хмурнасці ціхага дня. Узгоркі зменьваліся лагчынамі, жоўтыя чубы маладога бярэзніка саступалі месца зялёным хвойнікам, пасля ізноў ішло поле, і, нарэшце, магутная сцяна старога лесу ў момант вока вырасла, як з-пад зямлі. Машына пайшла павальней, і пасля некалькіх гадзін шпаркай язды гэта была нечаканасць. Асвяцімскі крыкнуў шоферу:

— Што небудзь здарылася, Валодзя?

Валодзя, гэты зусім яшчэ малады і заўсёды вясёлы хлопец, хутка павярнуў галаву і сказаў:

— Ох, лес які!

Асвяцімскі прыпаў тварам да шкла і спусціў яго. Колеры адразу паярчэлі, дзень здаўся яснейшым.

— Добра,—сказаў Асвяцімскі, маючы на ўвазе тое, што Валодзя зрабіў ход машыны зусім павольным.

Лясная цішыня абступала навокал, яна востра пахла, і слаўна было дыхаць асенняй свежасцю.

— Дзе мы едзем? — запытаў Асвяцімскі.

Валодзя назваў мясцовасць і Асвяцімскі ўспомніў, што вось тут ужо недалёка яго радзіма — месца, дзе ён нарадзіўся і вырас. Яшчэ зранку, выязджаючы з далёкага раёна, дзе ён быў некалькі дзён па справах сваёй працы, ён радасна думаў, што яму прыдзецца праехаць праз гэты родны яму куток. Даўно ён не быў тут, бадай што два дзесяткі год. Нікога ў яго тут ужо не асталося: бацьку забілі палякі ў дзевятнаццатым годзе, маці памерла праз год пасля гэтага, брат жыве ў Маскве, сястра пайшла замуж у горад кілометраў за сто адгэтуль. А ён сам пасля дэмабілізацыі з Чырвонай Арміі пайшоў вучыцца і цяпер вось, стаўшы вялікім чалавекам у рэспубліцы, выпадкова едзе праз гэтую мясцовасць.

У гэтым самым лесе, на гэтай дарозе ён быў у маленстве не раз. Толькі гэтая дарога не была тады брукаваная. За лесам ішло панскае поле, а далей была іхняя дробная вёсачка, дзе кожны зямлі меў гэтулькі, колькі хапала на тое, каб быць панскім парабкам. Асвяцімскага бацька таксама быў парабкам. Жыў ён у сваёй хаце, а на работу хадзіў у маёнтак.

Вось тут, на выездзе з лесу, павінен быць вялікі камень, каля якога заўсёды, бывала, збіраліся хлапчукі з вёскі. На гэтым камені ён, Асвяцімскі, сядзеў і плакаў, не ведаючы чым задушыць жудасны смутак па замучаным бацьку. Аднойчы, яшчэ падросткам, ён жаў з маткай на панскім полі палеглы ячмень і да касці перарэзаў сабе сярпом палец. Маці нарвала лісцяў з падбелу, пажавала іх і прыклала да раны, а пасля абвязала палец палатнянай істужкай. Маці тужыла над гэтым няшчасным здарэннем, калі завязвала яму палец, і ў яго абудзілася да яе вялікае замілаванне, якое расло пасля з кожным годам. Калі ўвечары яны варочаліся дадому з работы, маці скардзілася, што ёй баліць у грудзях і прысела на гэты камень адпачыць, а ён стаяў каля маці і думаў пра тое, як цяжка жыць на свеце гэтай няшчаснай жанчыне. Гэта было даўно, і ўсё гэта ўспамінаецца як сон. Асвяцімскі адчуў смутак

— Валодзя, — сказаў Асвяцімскі, — там, па выездзе з лесу павінен быць вялікі камень.

— Унь камень, — кіўнуў Валодзя галавой налева.

Камень ляжаў на тым самым месцы, на рагу лясной дзялянкі.

— Заедзем у вёску, — сказаў Асвяцімскі.

— Вы-ж спяшаліся дадому.

— Дадому паспеем, доўга ў вёсцы не будзем. Спыніся, Валодзя, я зыйду з машыны.

Асвяцімскі падышоў да каменя. Ён падумаў: гэты камень ляжыць тут некалькі сот год, як сведка плыні чалавечага жыцця. Знізу камень аброс мохам, жоўтая трава навокал яго была вільготная. Яго ўкрывала лісце з узлесных бяроз. Яшчэ адзін успамін з маладосці выплыў у памяці Асвяцімскага. Апошнім годам свайго жыцця тут Асвяцімскі кахаў дзяўчыну. Гэта была калішняя парабчанка з тутэйшага маёнтку, Волька. Каханне было першае, яно пачалося з таго моманту, калі на нейкай рабоце ён выпадкова дакрануўся тварам да яе валасоў. У яе былі чорныя вочы і валасы такія густыя, што, здавалася, ім цесна пад хусткай. Тады толькі-што пачалося яго першае юнацтва і ён сароміўся прызнацца ёй у сваім каханні. Ён усё шукаў выпадку астацца з ёю дзе-небудзь удваіх і не ведаў, як зрабіць, каб гэта здарылася. Ён пачаў сароміцца перад ёю сваёй старой зношанай адзежы, а лепшай ён не меў. Пасля, праз шмат год, перабіраючы ўсё гэта ў памяці, ён ведаў, што і яна тады саромілася перад ім сваёй зрэбнай спадніцы, а лепшай таксама не мела. Ад думак пра ўсё гэта заўсёды сціскалася болем сэрца за бедную маладосць. Аднойчы яна ішла адна і ён пайшоў з ёю. Абое яны былі збянтэжаныя і маўчалі ўсю дарогу, і абаім было няёмка ад гэтага маўчання. Па дарозе быў гэты самы камень. Яны моўчкі сядзелі на ім, а пасля, робячы выгляд, што ім вельмі весела, пайшлі далей, нічога важнага адно аднаму не сказаўшы. Перад самым ад'ездам адсюль Асвяцімскі ўведаў, што Вольку любіць самы блізкі таварыш тых яго год— Костусь. Асвяцімскі пайшоў на некалькі год у армію, новыя справы, новыя людзі, новы паварот жыцця перамалоў усё. Асвяцімскі вучыўся ў Мінску і разам з ім вучылася сінявокая Вера, таксама з густымі валасамі. Яна стала яго жонкай— любай жанчынай, слаўным другам. Цяпер яна маці траіх дзяцей, старэйшы сын хутка будзе ўжо студэнтам. Са сваім другам Костусем ён не бачыўся з таго часу. Цяпер, у гэтую мінуту, калі ён стаяў пры гэтым камені, яму было ніто сорамна, ніто прыкра ад таго, што за ўвесь час ён ні разу не напісаў Костусю. Вядома, у маладыя годы ў гэтых справах шмат лёгкадумнасці але цяпер прышла сталасць. І ў гэты момант ён думаў пра тое, у якім горы, у якой беднасці гадаваўся і рос тады яго аднагодак Костусь. І хоць маладосць яго самога была такой-жа, але цяпер ён адчуваў быццам нейкую сваю вінаватасць перад сваім былым другам. З выглядам чалавека, які адважыўся на нейкі рашучы крок, Асвяцімскі рушыў да машыны. Машына пайшла палявой дарогай на ўзгорак, і Асвяцімскі стараўся думаць толькі пра тое, што ён зараз убачыць месца, дзе калісьці стаяла бацькаўская хата.

Хаты сапраўды ўжо не было, але нельга было знайсці і тое месца, дзе яна стаяла. Асвяцімскі глянуў туды, дзе павінна была стаяць Костусева хата — гэтая калісьці добра знаёмая яму хата з адным акном на вуліцу і з двума ў двор. І гэтай хаты не было, але месца яе выразна вызначалася: дзве старыя ліпы і стагодняя бяроза стаялі на тым самым месцы, дзе калісьці пад імі быў агародчык перад хатнім акном. Не было ўжо той старой вёсачкі. Ніводная хата не захавалася. Тады было тут хат пятнаццаць, цяпер тут стаяла каля паўсотні новых дамоў. Перад вокнамі вялі прыхваченыя першым замаразкам вяргіні, чатыры рады маладых тапалёў ішлі па былым выгане ўздоўж усяго пасёлку, ствараючы штосьці накшталт парка. Асвяцімскі пайшоў гэтым месцам, лёгка ступаючы па ўсланай лісцямі зямлі. У рухавай дзяўчынкі, якая выбірала сабе з зямлі жаўцейшыя лісця, ён запытаў, дзе жыве Костусь, і дзяўчынка паказала яму на новы, яшчэ не пачарнелы дом, з жоўтымі вокнамі. На вуліцу было тры акны, а ў двор — чатыры.

Ледзве стрымліваючы неспакой свайго сэрца, Асвяцімскі падняўся на высокі ганак і ўвайшоў у сенцы. Машына, якая ішла следам за ім, асталася стаяць на вуліцы.

— Хто там? — пачуў ён з-за дзвярэй пявучы малады голас.

Ці можа яму здалося, ці можа сапраўды гэта была праўда, але голас гэты быў голасам Волькі, маладой, чорнавокай, густавалосай. Выбіты са сваёй звыклай роўнавагі, Асвяцімскі адчыніў дзверы ў хату, не думаючы пра тое, што з таго часу прайшло каля двух дзесяткаў год. Ён увайшоў у штосьці накшталт пярэдняга ў кватэры пакою. Налева былі адчынены дзверы ў кухню, а проста—у вялікі пакой. Пасярод таго вялікага пакою стаяў стол пад зялёным абрусам і на ім чырвонымі іскрачкамі цвіў нейкі малы вазончык. Налева пры сцяне відзен быў рог ложка з гарой вышытых падушак. Але гэта ён ужо заўважыў пасля. У першы момант ён ашаламіўся: здзіўленыя нечаканасцю яго з'яўлення, перад ім сталі дзве Волькі, такія самыя — маладыя, чорнавокія, густавалосыя. У адной было больш яшчэ ад падростка, чым ад сталай дзяўчыны, другая ўваходзіла ўжо у першае сваё юнацтва. Толькі што да той ранейшай Волькі яны не падобны былі сваім адзеннем: яны былі не ў зрэб'і, а ў лёгкіх сініх плаццях. Яны заняты былі работай: перад імі на голым стале ляжала штук дзесяць падсушаных сыраў, яны падскрабалі іх кухеннымі нажамі і складвалі ў кош. Пмяна, здагадваючыся, што гэта за дзяўчаты, Асвяцімскі запытаў, дзе бацька. Зноў пачуў вольчын голас — гаварыла меншая дзяўчына. Бацька іх цяпер працуе, але зараз прыдзе. Асвяцімскі вышаў сказаць Валодзі, каб той заехаў з машынай у двор. Чакаючы Кастусёвага прыходу, Асвяцімскі пайшоў шукаць месца, дзе калісьці стаяла бацькаўская хата.

Быў ужо вечар, калі Асвяцімскі вярнуўся.

Замест Костуся ён убачыў Вольку. Толькі цяпер ён заўважыў, што яна высокая ростам. Калісьці ён гэтага не заўважаў. Перад ім стаяла жанчына, поўная разумнай сталасці. Які тон гучэў у яе словах! Гасцінная гаспадыня запрашала незнаёмага гасця вячэраць і адпачываць. І тут яна пазнала яго. З момант яна стала моўчкі, а пасля вочы яе пачырванелі і яна ўсміхнулася, каб не заплакаць. Але гэты рух у яе душы паклаў пячаць на яе твар, і усе заўважылі гэта.

— Мама, — сказалі здзіўлена яе дочкі, тыя самыя дзяўчаты, якіх Асвяцімскі ўжо бачыў.

— Вам гэта нялёгка зразумець, — адказала маці. — Вы апроч радасці і шчасця ў жыцці нічога не бачылі бо гэта невялікае гора, калі замест карычневага шоўку на плацці бацька купіў вам сіняга. А калісьці нашы лепшыя думкі і парывы былі атручаны голадам і брудным зрэб'ем.

— Як яна ўмее гаварыць! — падумаў расчулены Асвяцімскі.

— Мама! — зноў сказалі дзяўчаты.

— Вы-ж самі бачыце, як я шчаслівa вашым і маім шчасцем, — адказала Волька, і адчыніла дзверы ў вялікі пакой.

З бакоўкі вышаў Костусь.

— А я ўжо ў твайго шофера распытаў, каго ён да мяне прывёз, — сказаў ён абнімаючы Асвяцімскага.

— Ох, як мне падабаецца гэты стол! — жартаўліва і шчыра заспяваў Валодзя, гэты верны спадарожнік Асвяцімскага паездак.

Ён паспеў ужо коратка перазнаёміцца з усімі ў гэтым доме і стаць быццам сваім чалавекам — гэты малады і вясёлы хлопец. Усе падышлі да стала, дзе з-за высока накладзеных усякіх закусак выглядалі бутэлькі з сваімі, калгаснымі налiўкамі. Валодзя пастараўся сесці насупроць большай дзяўчыны і першым чынам пастараўся даведацца, ці ёсць у іх патэфон. Даведаўшыся, што такая штука ёсць, ён тады з вялікай заўзятасцю налёг на налiўку і закускі. Праз гадзіну ён ужо танцаваў з большай Кастусёвай дачкой, якая звалася Насцяй, вальс, а меншая— Валя чакала калі скончыцца гэты танец, да якога ў яе не было пары, каб адной станцаваць «казачка», якому яна нядаўна навучылася. Пад канец вечара Костусь расказваў Асвяцімскаму свае планы: Насця ў гэтым годзе заканчвае сярэднюю асвету і яму хочацца, каб яна пайшла вучыцца ў медыцынскі інстытут. І Асвяцімскаму здавалася, што ён ніколі не разлучаўся надоўга з Костусем і Волькай і што заўсёды былі ў іх Насця і Валя, і што заўсёды было так весела і радасна жыць.

Аб мінулым ён падумаў на рассвітанні, калі, адпачыўшы, выязджаў у сваю дарогу. Насця і Валя спалі, а Костусь і Волька вышлі за браму правесці госця. Іх высокія постаці вельмі рэльефна вырысоўваліся ў першым святле рассвітання. Калі ад'ехалі з кілометр, Валодзя весела павярнуў свой твар да Асвяцімскага.

— Але-ж яны і напакавалі нам на дарогу! Поўную машыну і налівачкі, і закусачкі! От жывуць, дык жывуць! Выберэм які-небудзь лясок па дарозе і спынімся папасвацца.

Асвяцімскі нічога не адказаў. Ён думаў аб сваіх бацьках і аб сваёй і Костусевай, і Вольчынай маладосці. І перад яго вачыма сталі чорнавокія Насця і Валя ў сініх шоўкавых плаццях, і яго дзеці, і слаўная сінявокая Вера.

— Ох, якая дзеўка, гэта Насця! — зноў павярнуўся да Асвяцімскага Валодзя.

Маўчанне Асвяцімскага прымусіла яго яшчэ больш хваліць Насцю:

— Ох, якая гэтая Насця! Што, не праўда?

— Укахаўся? — сказаў Асвяцімскі, скідаючы з сябе задумёнасць.

— Каб здаецца яшчэ з разок сюды прыехаць! Ах якая Насця!

Машына даходзіла да канца лесу і выходзіла на шасейную дарогу. Узыходзіла сонца, і ў першых яго праменнях чырванеўся на ўзлессі вялікі камень — шматвяковая сведка бур у чалавечых душах.

РАДАСНАЯ СУСТРЭЧА

Ноч пагасіла прыгожы малюнак вакзалу, як бы абарваная у пургу. Ціха шумеў бор і шуршаў пясок пад калёсамі. Аўтобус, у якім размясціліся 32 дэлегаты працоўных з Беластоцкай вобласці, набліжаўся да калгаснай сядзібы. Дэлегаты-чаканыя госці ехалі ў калгас імені Беларускай Асобай Ваеннай Акругі, Любаньскага раёна.

Нечакана лес асвятліўся агнямі. Вачам прадстаў стройныя калоны са сцягамі, партрэтамі кіраўнікоў партыі і ўрада, плакатамі. Гэта калгаснікі выйшлі насустрач гасцям.

Дэлегаты выйшлі з машыны і далёка па лесе разнеслася магутнае «ура» ў гонар вызваленых братоў з Заходняй Беларусі, у гонар любімага правадыра народаў таварыша Сталіна.

Пад гукі марша, які выконваў калгасны аркестр, з песняй «Шырока страна моя родная» калгаснікі разам з гасцямі накіраваліся ў калгас.

За багатай вячэрай гаварыліся ўсхваляваныя, задушэўныя прамовы, лыліся тосты за дружбу, за шчасце, за магутнае жыццё, за радзіму, за Сталіна. Віталі Чырвоную Армію і яе славутых камандзіраў, жалезнага наркома таварыша Варашылава.

Яркую прамову сказаў загадчык малочна-таварнай фермы калгаса Янкель Рочін. Ён гаварыў аб калгасным жыцці, аб [illegible]. Сваю прамову ён падмацаваў прыкладамі і лічбамі.

На калгасных палях [illegible] багатыя ўраджаі. [illegible] калгас [illegible] культур. Асвоена 1.100 гектараў балота.

Сёлета атрымана па 12 цэнтнераў жыта і звыш 70 цэнтнераў капусты з гектара. [illegible] 300 авечак [illegible]. Калгаснікі атрымліваюць на працадзень па 3 кілаграмы збожжа, 9 кілаграмаў бульбы і 2 рублі грашыма.

Аб гэтай [illegible] дэпутат Народнага Сабрання Заходняй Беларусі, селянін Аляксандр Сянкевіч, настаўніца [illegible] і іншыя. Іх палкія прамовы былі насычаны любоўю і падзякай за шчаслівае жыццё. [illegible] Чырвонай Арміі, калгаснікам і ўсёй савецкай краіне, любімаму і мудраму правадыру Сталіну.

Да позняй ночы весяліліся калгаснікі і госці. Выступаў калгасны хор, які [illegible] «Песню о Сталіне». Пад звонкія гукі [illegible].

З самага ранку госці пачалі агляд гаспадаркі. Яны наведалі ўзорныя малочна-таварныя фермы, школу, клуб, кіно, ясьлі і [illegible].

Госці пабывалі ў калгасніка [illegible], у [illegible] хатах.

Пазней госці накіраваліся ў калгас «Чырвоная зорка» і «Чырвоны партызан». [illegible].

[illegible]

Хутка прыбліжаўся гудок калгаснага поезда. Гасцей [illegible]. Рабочы калгаса [illegible].

Пачаўся агляд калгасных [illegible]. [illegible] дэлегаты [illegible].

Сустрэча вызваленых братоў з калгаснікамі і рабочымі сталася святам [illegible]. Сталінская [illegible].

І. НОВІК.

Група дэлегатаў ад працоўных Заходняй Беларусі [illegible] у Мінску [illegible]. Фота К. Халдзея (Фотахроніка БЕЛТА).

Дэлегаты Заходняй Беларусі ў Маскве. НА ЗДЫМКУ: члены Паўнамоцнай Камісіі Народнага Сабрання Заходняй Беларусі аглядаюць Красную плошчу.
Фота В. Дарафеева і Л. Велікжаніна. (Фота-кліша ТАСС).

СОНЦА ШЧАСЦЯ

Народы Савецкага Саюза святкуюць XXII гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі — дзень вызвалення працоўных ад гнёту памешчыкаў і капіталістаў. Як прыемна і радасна гаварыць аб гэтым! Радасна, таму што ўпершыню за 20 год на Заходняй Беларусі святкуецца гэтае свята.

Мне хочацца расказаць аб сваім мінулым жыцці. У маёй сям'і 7 чалавек, зямлі-ж у мяне было толькі 1 гектар. Таго, што [illegible] на працу 8—9 месяцаў прыходзілася купляць хлеб. Я лічыўся селянінам, а на самой справе быў батраком. Ніхто з маёй сям'і не насіў ботаў, бо не было іх за што купіць. Усё, што зарабляў, аддавалася на выплату падаткаў.

Наша вёска Доўгалынка налічвала 230 двароў, з іх 60 гаспадарак мелі 1—2 гектары зямлі. Усё жыццё наша праходзіла ў бядзе і горы. Жылі мы як у турме, без радасці, не ведалі адпачынку, не мелі ўдосталь свайго хлеба. Праўду сказаць, мы не жылі, а гнілі.

Вякамі сяляне марылі аб зямлі, аб сваёй зямлі. І вось наша мара збылася. Мы атрымалі зямлю. Мы атрымалі сваю ўладу — уладу рабочых і сялян.

Мы зараз — гаспадары свайго жыцця, свайго шчасця. І хочацца сказаць:

— Гарачае дзякуй вялікаму Сталіну, Чырвонай Арміі за вызваленне ад праклятых паноў.

ДАМІНІК ПУЖЭЎСКІ,
селянін вёскі Доўгалынка, Юхнаўскай воласці, Навагрудскага павета.

—о—

ГУТАРКА ПА РАДЫЁТЭЛЕФОНУ

У дзень святкавання 22-й гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі адбылася гутарка па радыётэлефону калгасніка сельскагаспадарчай арцелі «Чырвоны агароднік» Мінскага раёна таварыша Чарняўскага з селянінам вёскі Волкі, Маладзечанскай воласці (Заходняя Беларусь) таварышом Яршэвічам.

Пасля святочнага віншавання таварыш Яршэвіч расказаў аб той вялікай, бязмежнай радасці, з якою ўпершыню святкуе вызвалены народ Заходняй Беларусі вялікае свята Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Таварыш Яршэвіч расказаў аб цяжкім лёсе сялянства Заходняй Беларусі ў час уладання польскіх памешчыкаў і капіталістаў. Сяляне іх вёскі пасля прыходу Чырвонай Арміі падзялілі панскую зямлю сярод беззямельных і малазямельных.

Па просьбе таварыша Яршэвіча калгаснік таварыш Чарняўскі расказаў аб сваім заможным і культурным жыцці. У гэтым годзе на кожны працадзень калгасніка прыпадзе шэсць рублёў грашыма, 7 кілаграмаў бульбы, 6 кілаграмаў кармавых буракоў, адзін кілограм пшаніцы, тры кілограмы капусты, два кілаграмы морквы і іншых прадуктаў.

Таварыш Чарняўскі жыве ў калгасе заможна. У светлай, з трох пакояў хаце, ён мае шкаф, нікелевую кравать, прыгожыя крэслы і сталы, патэфон, веласіпед і іншыя рэчы.

ВЫШЭЙШАЯ АСВЕТА Ў ЗАХОДНЯЙ УКРАІНЕ І ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

Камітэт па справах вышэйшай школы пры СНК СССР абмяркоўвае перспектывы развіцця вышэйшай асветы ў Заходняй Украіне і Заходняй Беларусі.

Сярод львоўскай моладзі зараз наглядаецца вялізарная цяга ў вышэйшыя навучальныя ўстановы. У Львоўскім політэхнікуме, які аб'явіў прыём заяў, на 700 вакантных месц падана звыш 2500 заяў. Большасць заяў — ад дзяцей сялян, рабочых, служачых, гарадской беднаты. У політэхнікуме ўжо ў гэтым годзе будзе вучыцца больш 2 тысяч студэнтаў. Камітэт па справах вышэйшай школы намячае ўзяць гэтую вышэйшую навучальную ўстанову пад свой непасрэдны нагляд. Львоўскі універсітэт мяркуецца перадаць у веданне Наркамасветы УССР. Медыцынскі факультэт універсітэта намечана выдзеліць у асобны інстытут. Як самастойная вышэйшая навучальная ўстанова, будзе існаваць сельскагаспадарчы факультэт політэхнікума.

У Заходняй Украіне і Заходняй Беларусі намечана стварыць шырокую сетку педагагічных і настаўніцкіх інстытутаў. Настаўніцкія інстытуты намечана адкрыць у Гродна, Пінску, Баранавічах, Луцку, Тарнопалі і іншых гарадах, педагагічныя інстытуты — у Беластоку і Львове.

У Львоў пасылаецца камісія ў складзе работнікаў камітэта і прафесараў некаторых маскоўскіх інстытутаў. Адна з задач камісіі — арганізацыя нармальнай работы вышэйшых навучальных устаноў.

(ТАСС).

ДАПАМОГА ПРОФСАЮЗНЫМ АРГАНІЗАЦЫЯМ ЗАХОДНЯЙ УКРАІНЫ І ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

ВЦСПС рашыў да перабудовы прафесіянальных саюзаў Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі па вытворчаму прынцыпу і выбрання адпаведных прафсаюзных органаў стварыць аргбюро прафсаюзаў у абласцях Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі.

На ўсіх прадпрыемствах і ва ўстановах Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі будзе праведзена рэгістрацыя членаў прафесіянальных саюзаў. Кожнаму члену саюза павінна быць выдана часовае пасведчанне, да абмену на прафсаюзны білет.

З 20 лістапада па 20 снежня рашана правесці выбары фабрычна-заводскіх, мясцовых, цэхавых камітэтаў і групавых прафаргапізатараў на прадпрыемствах і ва ўстановах Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі, а таксама выбары раённых, гарадскіх, абласных і дарожных камітэтаў прафсаюзаў. Выбары прафорганаў будуць праведзены на аснове шырокай прафсаюзнай дэмакратыі, закрытым (тайным) галасаваннем.

ВЦСПС абавязаў Цэнтральныя камітэты раду прафсаюзаў камандзіраваць сваіх работнікаў у Заходнюю Украіну і Заходнюю Беларусь для аказання дапамогі ў правядзенні выбараў прафорганаў і арганізацыі прафсаюзнай работы на прадпрыемствах.

Выбары дэлегатаў на X Усесаюзны з'езд прафсаюзаў ад прафсаюзаў Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі будуць праведзены на абласных міжсаюзных канферэнцыях. (ТАСС).

Дэлегацыі Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі 8 лістапада зрабілі паездку па каналу Масква—Волга на цеплаходзе «Иосиф Сталин». НА ЗДЫМКУ: дэлегаты на цеплаходзе гутараць з сакратаром ЦК КП(б) Беларусі П. К. Панамарэнка (справа).
Фота Д. Чэрнова і В. Іванова. (Фота-кліша ТАСС).

ЕДНАННЕ

Учора ў мінскім Доме настаўніка адбылася дружаственая сустрэча настаўнікаў горада Мінска з настаўнікамі Заходняй Беларусі. Госці з Заходняй Беларусі дзяліліся з настаўніцтвам сталіцы радаснымі ўражаннямі, якія на іх зрабіла гасцінпасць савецкага народа, дасягненні краіны за 22 годы існавання савецкай улады.

Настаўнікі мінскіх школ расказалі гасцям, як яны выхоўваюць падрастаючае пакаленне ў духу камунізма, расказвалі аб савецкай метадыцы выкладання, аб клопатах партыі і ўрада і асабіста таварыша Сталіна аб савецкім настаўніку.

Настаўнік з Заходняй Беларусі Іван Маркавіч Хвораст у сваім выступленні заявіў:

— Нарэшце я атрымаў работу ў школе і маю магчымасць выкладаць на роднай беларускай мове, на мове, якую 20 год праследвала польскае панства. Тры годы я быў беспрацоўным толькі таму, што я беларус. Цяпер, стаўшы грамадзянінам вялікай савецкай краіны, я аддаю ўсе свае веды і энергію на выхаванне дзяцей народа ў духу партыі Леніна—Сталіна.

З вялікай увагай слухалі госці выступленне заслужанай настаўніцы 19-й школы тав. Нявінскай.

Настаўнікі Мінска абяцалі настаўнікам Заходняй Беларусі аказваць дапамогу ў іх рабоце. Дырэкцыя Дома настаўніка дала гасцям метадычную літаратуру па пытаннях выхавання дзяцей.

А. МІНЬКОЎ.

—о—

НА МЕСЦА ЗАГІНУЎШАГА БРАТА

Многа выдатнікаў баявой і палітычнай падрыхтоўкі было выхавана ў часці, дзе камандзірам тав. Чарняўскі. Але сярод іх асабліва адзначыўся танкіст механік-вадзіцель камсамолец Пётр Фёдаравіч Камароў. Ён служыў прыкладам дысцыплінаванасці і арганізаванасці, па ім раўняліся многія.

Калі быў атрыман баявы загад аб пераходзе граніцы былой панскай Польшчы, Пётр Камароў даў слова дзейнічаць у баі так, як належыць патрыёту сацыялістычнай радзімы.

Свае слова Пётр Камароў выканаў з чэсцю. Бясстрашна вёў ён машыну ў бой, ачышчаючы тэрыторыю Заходняй Беларусі ад злейшых ворагаў працоўных.

У жорсткім баі за горад Гродна адважны камсамолец Пётр Камароў загінуў смерцю героя. Даведаўшыся аб гераічнай смерці Пятра, яго брат Іван Фёдаравіч звярнуўся да камандавання з пісьмом, у якім піша:

«Я хачу быць дастойным свайго брата Пятра, загінуўшага на баявым пасту за справу вызвалення працоўных Заходняй Беларусі ад панскага іга. Ён выканаў з чэсцю доўг грамадзяніна і воіна сацыялістычнай дзяржавы. Па спецыяльнасці я шофер, і хутка змагу аўладаць майстэрствам ваджэння баявой машыны. Я жадаю заняць месца свайго загінуўшага брата, каб у будучых баях весці машыну ў бой так, як вёў яе мой брат».

У БЫЛЫМ МАЁНТКУ

Граф любаваўся зеленню, у якой утапаў яго дом, пабудаваны ў англійскім стылі, слухаў спевы салаўя і журчэнне рэчкі. Яна цякла так павольна, як і жыццё графа Орурга.

Цікавіла графа і другая справа: вельмі любіў ён катоў. І катоў у маёнтку было многа. За імі наглядала гувернантка. Каты былі рознай пароды. Гувернантка паіла іх малаком, абмывала і раз у суткі выводзіла на прагулку. Чыстыя і светлыя пакойчыкі былі адведзены катам.

Зачастую да графа Орурга прыязджалі такія-ж як і ён памешчыкі-крывасмокі з розных валасцей і паветаў. І тады пачынала ліцца віно і піва, якія выпрацоўваліся тут-жа ў маёнтку.

А за канюшнямі, свінарнікамі і кароўнікамі стаялі нізенькія дзіравыя хаткі. Тут, у цесных, сырых і брудных пакоях, знывалі ад голаду і нішчаты парабкі графа Орурга. На сырой глінянай падлозе спалі дзеці разам з бацькамі. Не ведалі парабкі нічога апрача катаржнай работы, здзекаў і пабояў упраўляючага Янца.

Дзеці парабкаў не мелі магчымасці вучыцца, бо не было чаго адзець і абуць, не было чым плаціць за вучобу.

На палях графа ад цямна да цямна пралівалі свой крывавы пот парабкі. У маёнтку было 34 сям'і і з кожнай сям'і выходзілі на работу 3—4 чалавекі. 150 парабкам трэба было апрацаваць 450 гектараў ворыва, убраць 400 гектараў сенажаці, сачыць за тым, каб на 6 тысячах гектараў лесу не валялася галлё. Апрача таго трэба было даглядзець графскіх 59 кароў, 30 коней і вялікае мноства свіней і авечак.

За цяжкую катаржную працу парабкі атрымлівалі мізэрныя грошы, на якія маглі пражыць толькі так, каб не памерці з голаду.

Нараджэнне дзіцяці было цяжарам у жыцці парабка. Калі жанчына нараджала дзіця, яна павінна была знайсці работніцу, якая-б за яе працавала.

Так цягнуліся годы, так пакутвалі абяздоленыя парабкі ў былой панскай Польшчы.

Але батракі і моладзь маёнтка, не гледзячы на праследванні, употаўголаса спявалі песні, прагна лавілі кожнае слова праўды аб вялікай краіне Саветаў. Яны верылі ў сваю светлую і радасную будучыню...

З усхода даносіўся блізкі і абнадзейваючы рокат савецкіх танкаў. Гэты рокат падняў на ногі парабкаў маёнтка. Старыя і маладыя, мужчыны і жанчыны з чырвонымі сцягамі, са слязьмі радасці і з пачуццём новага жыцця сустракалі дарагіх гасцей-вызваліцеляў.

У гэтым рокаце граф Оруpг і яго ўпраўляючы Янц адчулі сваю гібель. Чырвоная Армія назаўсёды паклала канец панаванню графа Орурга.

І вось мы ў былым маёнтку графа. У палацы, дзе лілося віно і піва, здабытае крывёю і потам парабкаў, сёння — амбулаторыя. Сюды ідуць сяляне, рабочыя, інтэлігенцыя. Тут яны атрымліваюць бясплатную медыцынскую дапамогу. За кастрычнік і першыя дні лістапада была аказана медыцынская дапамога 1.097 хворым, з іх 350 дзецям. Сіламі амбулаторыі зроблены процідыфтэрыйныя прывіўкі дзецям воласці. У гэтым-жа палацы днямі адкрываецца бальніца на 30 ложкаў.

Па-новаму зажылі былыя парабкі. Камуністычная партыя, савецкая ўлада і вялікі Сталін клапоцяцца аб іх. Былыя парабкі, а зараз грамадзяне вялікай савецкай краіны, атрымалі па 5—7 гектараў зямлі, кароў, авец, коней.

Па алеях парка, дзе раней прагульваўся граф Оруpг і яго слугі, сёння моладзь і дзеці спяваюць савецкія песні.

Мы заходзім у кватэру былога парабка, зараз старшыні батрацкага камітэта Галянеўскага Міхася. Сцены ўпрыгожаны партрэтамі кіраўнікоў партыі і ўрада. На стале радыёпрыёмнік. Вокны завешаны белымі фіранкамі. У кватэры ўтульна і прыгожа.

Да старшыні прыйшлі былыя парабкі, а зараз свабодныя савецкія грамадзяне параіцца аб справах гаспадарскіх. Тут Зубрык Пётр, Карачэўскі Цімафей і інш. Гэтыя людзі працавалі на графа ўсе свае годы. Завязалася ажыўленая гутарка. Кожны з іх наперабой расказвае аб новым, радасным жыцці.

— Маёй хаты зараз не пазнаць, — гаворыць Пётр Зубрык. — У яе заглянула сапраўды сталінскае сонца.

У хату ўбягае 9-гадовая дзяўчына Міхася Галянеўскага — Валя.

— Вось, мама, паслухай, які дыктант мы сёння пісалі ў школе.

Усе ўважліва слухаюць, як чытае шчаслівая дзяўчынка, атрымаўшая права вучыцца на сваёй роднай беларускай мове. У маці Валі на вачах паказаліся слёзы радасці.

Валя тоненькім галаском прачытала словы з дыктанта:

«Аб нас, дзецях, клапоцяцца Савецкі Ўрад і вялікі Сталін».

Г. МАЛІКІН, І. ЖУГАЛЕЎ.
Навагрудак.

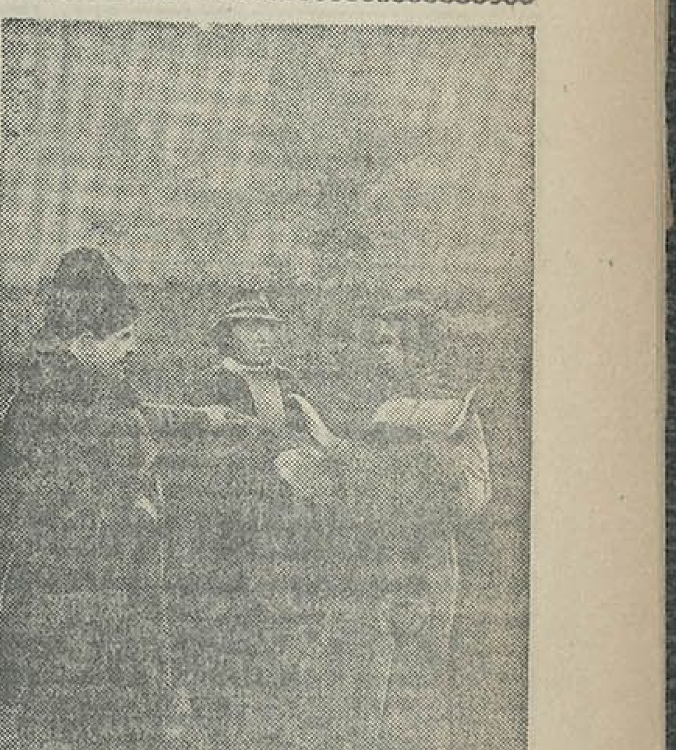

Сустрэча дэлегатаў Заходняй Беларусі ў калгасе імені БАВА, Любаньскага раёна. НА ЗДЫМКУ: ордэнаносец-даярка тав. Дудзік А. Н. расказвае дэлегатам аб рабоце калгаснай малочна-таварнай фермы.
Фота І. Казловіча.

ДЗЕНЬ ПРЫШОЎ З УСХОДУ

I.

Як азёры, глыбокія, не па ўзросту задумныя вочы ў Сымонкі.

А валасы пасмамі льнянымі, белымі бруяцца на смуглы лоб з-пад старой з адарваным казырком шапкі.

Стаіць Сымонка сярод вуліцы ля кошыка, напоўненага рыжым кляновым лісцем (забава дзіцячая), хукае на пасінелыя ад холаду пальцы і доўгім, зайздросным позіркам праводзіць Юзіка.

Юзік, сын лесніка, доўгавязы, як бапян, у новых ботах, у чорнай світцы, моўчкі прайшоў міма, грызучы вялікае белае яблыка...

«Цёпла Юзіку», — думае Сымонка, смаргаючы носам і тупаючы чырвонымі, як у гусыні, ножкамі.

Багата жыве ляснік!

Хата яго — прасторная, вялікая, з дахам гонтавым — стаіць на ўзгорку ля лесу. Няма ў ваколіцы такіх хат. Колькі ўжо год аддана служыць стары Корч пану. А ні па грыбы схадзіць, ні па брусніцы, ні хварасціны на дровы прынесці. Злавіць у лесе — адразу і пацягне на панскі двор. А там розгамі лупцуюць. Пан злосны. Ого! Сымонка ведае. Часта маці расказвае, плачучы. Рана, на золаку, яшчэ спіць Сымонка, ідзе яна ў маёнтак рассцілаць лён.

І яблыкі ёсць у лесніка. Вялікі сад. А ў вёсцы яблыкаў даўно ўжо няма.

Праўда, ля берага лесу, на паляне лясоўка стаіць высокая, дуплястая.

А лясоўкі пэўна паспелі ўжо.

Пры гэтай думцы ў Сымонкі слюнькі пацяклі. Аберуч схапіў ён кошык, вытрас лісце і пабег.

За брытым пожлавам ціха шуміць звонкі зялёны сасоннік, авеяны здаровым пахам смалы. Збіваючы нагою белыя груздзы, хлопчык вышаў на паляну.

На дзікай яблыні ружавелі, нібы налітыя кволым рабінавым сокам зары, буйныя лясоўкі.

Сымонка паставіў кошык. Прыслухаўся. Вакол — цішыня. Толькі вялікі рабы дзяцел, нібы прылеплены пярэстым хвастом да камля асіны, заўзята біў моцнай дзюбай па кары.

Сымонка з хваляваннем, не адчуваючы холаду, шпарка палез на дрэва. Узяўся аберуч за тоўсты сук. Калануў.

З фырканнем узняўся дзяцел, рассыпаючы па лесе прарэзлівы крык.

Пад дрэвам уся зямля была засыпана лясоўкамі. Яны не змяшчаліся ў кошыку. Вось маці ўзрадуецца, — думаў Сымонка. — Пагладзіць яго па мяккіх валасах сваёю шурпатаю далонню.

Добрая такая маці. Ні ў каго, пэўна, такой няма, апрача яго, Сымонкі.

У сасонніку затрашчэла.

На паляну выскачылі з густым брэхам два белых сабакі.

«Лясніковы» — мільганула думка. І Сымонка кінуў кошык, хутчэй пачаў лезці на дрэва. Хапаючыся, моцна пабіў калена. У галаве быццам хто іголкамі кальнуў. Сымонка сцяў зубы, абхапіўшы нагамі і рукамі шурпаты камель.

А да сукоў так блізка!

Услед за сабакамі з сасонніку вярхом на кані выехаў, трымаючы пад пахай дубальтоўку, барадаты ляснік.

У Сымонкі на спіне забегалі калючыя мурашкі. Ён прабаваў лезці вышэй.

Шэры, у вялікіх чорных яблыках, жарабок утаропіў на Сымонку свае раскосыя бурштынавыя вочы, застрыг вушамі, падаўся назад.

Ляснік знянацку стукнуўся галавой аб асіну, тузануў за повад і злосна паглядзеў на лясоўку.

Сымонка бачыў: твар лесніка спахмурнеў, вочы наліліся крывёю. Ён раскрыў свой рот з рэдкімі, як іржавыя гвазды, зубамі, і спачатку з піскам і хрыпам, нібы задавіўшыйся косткай сабака, калі яго дражняць, а пасля густым басам зароў:

— Панскае дабро распягва-аць! Шчыню-юк.

Цёплая вільготная морда каня дакранулася сымонкавай нагі. Ляснік замахнуўся дубальтоўкай.

І бачыў яшчэ Сымонка: з вершаліны яблыні, павольна кружачыся, падаў пачарнелы лісток. Ён рос у вачах, закрываў сабой неба, чорнай доўгай ноччу апускаўся на паляну і лес.

І хлопчык... разагнуў здранцвеўшыя пальцы...

Ціха шумеў задумны рыжы лес, марасіла нізкае неба. Недзе высока ў шэрані плылі журботныя жураўліныя чароды.

II.

А з усходу плылі над зямлёю чырвонакрылыя сталёвыя птушкі. А на палетках рухаліся хмары танкаў, і хмары людзей выходзілі сустракаць дарагіх воінаў, апранутых у васільковыя камбінезоны.

Хлопчык Сымонка не чуў і не бачыў, як завіхаўся над ім чырвоны доктар. Пазней ачуняў хворы. Ён як-бы нарадзіўся на новы свет.

У сымонкаву хату забягаюць праведаць свайго таварыша вясковыя дзеці. Доўга шчабечуць яны. Расказваюць аб сваёй экскурсіі ў былы прымежны савецкі калгас імені Леніна, аб занятках у школе, дзе ўсе гавораць на роднай мове.

Маці прыносіць сыну з фальваркаўскага саду вялікія, чырвоныя ранеты, якія самі рассыпаюцца, з лёгкім холадам таюць у роце. Райскія яблыкі! Будучай вясною Сымонка абавязкова пасадзіць дзесятак дзічак. Зямлі цяпер многа ў іх. Аж сем моргаў. Ды і зямля не благая. Ля лесу суцэльны тлусты чарназём. А на паляне, дзе стаіць знаёмая дзічка, будуць шумець сакавітыя пахучыя травы. Летам Сымонка будзе грэсці з маткай душыстае сена. Гэта для бурай сіменталкі, якую прывялі камітэтчыкі ўдаве з панскай аборы.

Больш ніколі не вернуцца ў іх вёску пан і барадаты ляснік з рэдкімі, як іржавыя гвазды, зубамі.

За азяродамі ля альховых кустоў назаўсёды знікла павуцінне калючага дроту. А дзед Нупрэй распілаваў на дровы паласаты пагранічны слуп.

Вечарам Нупрэіха, заграбаючы вугалле ў грубцы, знайшла пачарнелага і пакарабленага арла.

— Цьфу, курыца паганая, цяпер цябе больш ніколі не ўбачу.

Дзядзькі, якія сабраліся ў хаце, засмяяліся:

— Баба праўду кажа, хіба гэта быў арол. Толькі пер'е меў прыгожае, а лётаў вельмі нізка, покуль не зваліўся.

— Рацыю маеш. Звонку — шык, а ўнутры—пшык.

— Кіпці-ж і дзюба былі ястрабіныя.

— Усё такі абламалі добрыя людзі.

Рыпнулі дзверы. Увайшоў хударлявы белатвары мужчына. Гэта малодшы сын Нупрэя — Алесь Сідарчук. Шэсць год жыцця гарачага камсамольца-падпольшчыка правінелі кайданамі на этапных польскіх дарогах. Толькі Чырвоная Армія вызваліла Алеся з мураваных Лукішак.

— Ніяк не магу прыйсці да сябе. Хаджу п'яны ад свабоды, ад шчасця.

Алесь прыгадвае словы таленавітага сына вызваленага народа, беларускага паэта Максіма Танка.

Прыйдзём яшчэ, вёска, твае песняры,
не з торбаю песняў жабрачых:
бярозавым смыкам, на струнах зары,
з табой заіграем іначай...
І сядзем на прызбу, на новы парог,
як з песняй, з вясёлым абліччам,
вярнуўшыся з дальных этапных дарог,
хоць шмат каго з нас не далічым...
Па дарогах гэтай зямлі больш не будуць звінець кайданы.

Сабраліся сябры. Хрыпіць радыёпрыёмнік. У маленькай сялянскай хаце Заходняй Беларусі ажывае пеністым шумам далёкая і так блізкая Масква.

Ціха сядзяць дзядзькі.

На сцяне партрэт. Курыць люльку вялікі правадыр.

Дзядзькі ведаюць, што яго яснай воляю з усходу сюды прышоў шчаслівы дзень.

Анат. ВЯЛЮГІН.
Мястэчка Радашковічы.

АБВЯРЖЭННЕ ТАСС

(Да савецка-фінляндскіх перагавораў)

Англійская газета «Дэйлі экспрэс» друкуе паведамленне карэспандэнта агенцтва «Эксчэйндж тэлеграф» з Хельсінкі, што «Сталін зноў адхіліў апошнія ўступкі, якія былі зроблены Фінляндыяй».

ТАСС упаўнаважан заявіць, што паведамлёне «Дэйлі экспрэс» зусім не адпавядае сапраўднасці. Ніякіх «апошніх уступак» фіны не рабілі, з прычыны чаго т. Сталін не мог адхіліць таго, чаго нагогул не было. Па даных ТАСС, фіны не толькі не ідуць насустрач мінімальным прапановам Савецкага Саюза, а наадварот, узмацняюць сваю непрымірымасць. Да апошняга часу на Карэльскім перашэйку фіны мелі дзве-тры дывізіі на фронце супроць Ленінграда, а цяпер яны павялічылі лік дывізій, вісячых над Ленінградам, да сямі, дэманструючы гэтым сваю няўступлівасць.

Спачуванне савецкага ўрада германскаму ўраду

БЕРЛІН, 10 лістапада. (ТАСС). Сёння вечарам паўпрэд СССР у Германіі тав. Шкварцаў наведаў міністра замежных спраў Германіі п. фон Рыбентропа і выразіў яму ад імені савецкага ўрада спачуванне па поваду тэрарыстычнага акта, меўшага месца ў Мюнхене і пацягнуўшага за сабой чалавечыя ахвяры.

Пахаванне ахвяр узрыву ў Мюнхене

БЕРЛІН, 11 лістапада. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што сёння адбылося пахаванне ахвяр узрыву ў Мюнхене. На пахаванні прысутнічалі Гітлер, Гес, Лей, генерал Эп, прадстаўнікі ахоўных атрадаў, арміі і авіяцыі. У часе жалобнага мітынга з прамовай выступіў Рудольф Гес, які між іншым сказаў: «Нашым ворагам і зачыншчыкам гэтага злачынства мы заяўляем: вы хацелі нас аслабіць, але зрабілі нас яшчэ мацней, чым мы былі. Вы спадзяваліся адняць у нас веру ў будучае, але толькі ўмацавалі ў нас упэўненасць у перамозе. Ніколі яшчэ германскі народ не быў больш упэўнен у перамозе, чым сёння. Хоць вы і пусцілі ў ход такія нізкія метады, перамога ўсё-ж будзе за намі».

Пасля прамовы Геса Гітлер усклаў вянкі на труны загінуўшых.

Германскае інфармацыйнае бюро перадае, што ўсю ноч з 10 на 11 лістапада міма трун ахвяр узрыву праходзілі жыхары Мюнхена.

Падрабязнасці ўзрыву ў Мюнхене

БЕРЛІН, 11 лістапада. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе падрабязнасці адбыўшагася ў Мюнхене ўзрыву. Зал, у якім адбываўся ўрачысты сход, меў чатырохвугольную падоўжаную форму. У сярэдзіне заходняй сцяны зала знаходзілася адзіная калона, якая абвалілася разам з прылягаючай да яе сцяной. Трыбуна, з якой гаварыў штогод свае прамовы Гітлер, знаходзілася каля гэтай калоны. У часе ўзрыву на яе абвалілася столь. Туды, дзе Гітлер гаварыў сваю прамову, зваліліся жалезныя балкі. Увесь зал прадстаўляе зараз груду руін. Калі-б памяшканне ў момант катастрофы было таксама перапоўнена, як у часе прамовы Гітлера, колькасць ахвяр была-б велізарнай. У момант узрыву ў зале знаходзілася ўсяго каля 180 чалавек.

Абстрэл англійскіх самалётаў германскай зенітнай артылерыяй

НЬЮ-ЁРК, 11 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, учора пасля поўдня і позна вечарам у гарадах Эмдэн і Дыцун (каля галандскай граніцы) германская зенітная артылерыя двойчы адкрывала агонь па англійскіх самалётах.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ВЯРХОЎНАГА КАМАНДАВАННЯ ГЕРМАНСКАЙ АРМІІ

БЕРЛІН, 11 лістапада. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне германскай арміі паведамляе: «На захадзе — слабая разведчая і артылерыйская дзейнасць. Адзін французскі прывязны аэрастат збіт паблізу Кольмара нашым знішчальнікам».

ФРАНЦУЗСКАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯХ

ПАРЫЖ, 11 лістапада. (ТАСС). Агенцтва Гавас паведамляе, што ўчора: «У рэзультаце двух атак мясцовага значэння праціўнік некалькі прасунуўся ўперад, але вымушан быў адступіць пад агнём нашай пяхоты і артылерыі. Адзначалася актыўнасць авіяцыі абедвух старон». Поўчы ніякіх аперацый на фронце не праводзілася.

ПАРЫЖ, 11 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Гавас, французскі марскі флот канфіскаваў за другую палавіну кастрычніка 90 тысяч тон тавараў, прызначаных для Германіі. Колькасць тавараў, канфіскаваных французскім флотам на працягу першых дзевяці тыдняў вайны, перавышае 200.000 тон.

ФРАНЦУЗСКІ ДРУК АБ БЕЛЬГІЙСКА-ГАЛАНДСКАЙ ПРАПАНОВЕ АБ ПАСРЭДНІЦТВЕ

БРУСЕЛЬ, 10 лістапада. (ТАСС). Учарашнія французскія газеты, каменціруючы бельгійска-галандскую прапанову аб пасрэдніцтве, указвалі, што Францыя не збіраецца спыняць вайну.

Газета «Фігаро» піша, што гутаркі аб міры з Германіяй у сучасны момант быць не можа.

Газета «Пары міді» выступіла прыкладна ў тым-жа духу. «Можна падзякаваць бельгійскага караля і галандскую каралеву, але сумнінельна, каб быў дан ход іх дачасной прапанове аб пасрэдніцтве»,— піша газета.

Заява Хэла

ВАШЫНГТОН, 10 лістапада. (ТАСС). Адказваючы на пытанні прадстаўнікоў друку, міністр замежных спраў ЗША Хэл заявіў, што Бельгія і Галандыя не інфарміравалі Злучаныя Штаты адносна іх прапановы аб пасрэдніцтве паміж ваюючымі старанамі.

На пытанне аб тым, ці могуць амерыканскія авіяцыйныя прамыслоўцы накіроўваць самалёты ў Англію і Францыю паветранымі шляхамі, Хэл указаў, што такія пералёты будуць з'яўляцца парушэннем закона аб нейтралітэце.

Новыя германскія ўмацаванні на граніцы з Бельгіяй і Галандыяй

ЛОНДАН, 11 лістапада. (ТАСС). Капенгагенскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр паведамляе, што немцы разгарнулі вялікія работы па будаўніцтву фартыфікацыйных умацаванняў уздоўж граніцы з Галандыяй і Бельгіяй. У некаторых месцах ужо створаны новыя бетаніраваныя ўмацаванні глыбінёй ад 5 да 10 ярдаў (ярд=91 сантыметру).

ЗАЯВА АНГЛІЙСКАЙ КОМПАРТЫІ ПА ПЫТАННЮ АБ ІНДЫІ

ЛОНДАН, 10 лістапада. (ТАСС). Англійская комуністычная партыя апублікавала заяву, у якой запэўняе індыйскі народ у сваім актыўным падтрыманні яго барацьбы за нацыянальную свабоду і дэмакратычныя правы. Англійскі ўрад, гаворыцца ў заяве, прабуе ўцягнуць індыйскі народ у вайну, заяўляючы, што мэтай гэтай вайны з'яўляецца абарона дэмакратыі. Але ўрад адмаўляецца ізлажыць свае мэты ў вайне або даць што-небудзь большае, чым збітыя абяцанні. Компартыя асуджае пазіцыю лідэраў лейбарысцкай партыі, якія стараюцца толькі дабіцца ад англійскага ўрада некаторых новых хлуслівых вестак, каб заваяваць падтрыманне Індыі ў вайне. Патрабаванне, выстаўленае компартыяй, заключаецца ў «неадкладным скліканні індыйскага ўстаноўчага схода, выбранага на аснове ўсеагульнага выбарчага права, каб індыйскі народ меў магчымасць свабодна распрацаваць сваю ўласную канстытуцыю».

„ДЭЙЛІ УОРКЕР" АБ ВЫСТУПЛЕННІ ЭТЛІ

ЛОНДАН, 10 лістапада. (ТАСС). Закранаючы меўшае месца 8 лістапада выступленне Этлі аб мэтах, якія лейбарысцкая партыя ставіць сабе ў цяперашняй вайне, газета «Дэйлі уоркер» указвае, што гэта выступленне сведчыць аб намеры кіраўніцтва лейбарысцкай партыі накіраваць рабочы рух на безумоўнае падтрыманне працяглай імперыялістычнай вайны, маючай сваёй канчатковай мэтаю ўсталяванне ў Еўропе англа-французскага імперыялістычнага панавання. У сваім адкрытым патрабаванні імперыялістычнай [illegible]

РЭПРЭСІІ СУПРОЦЬ РЭВАЛЮЦЫЙНЫХ ПРОФСАЮЗАЎ ВА ФРАНЦЫІ

БРУСЕЛЬ, 11 лістапада. (ТАСС). Бельгійская газета «Вуа дзю пепль» паведамляе, што 85 парыжскіх прафсаюзных арганізацый, якія адмовіліся падтрымаць сучасную палітыку кіраўніцтва Усеагульнай канфедэрацыі працы, былі высялены з парыжскай біржы працы. Перасяліўшыся ў другое памяшканне, яны падвергліся таксама праследаванню паліцыі, якая аб'явіла аб роспуску гэтых прафсаюзаў.

ПАДРЫХТОЎКА АНГЛІЙСКІХ ЛЁТЧЫКАЎ У КАНАДЗЕ

НЬЮ-ЁРК, 10 лістапада. (ТАСС). Карэспандэнт газеты «Нью-Ёрк таймс» паведамляе з Атавы (Канада), што план падрыхтоўкі 25 тыс. англійскіх лётчыкаў у Канадзе сустракае вялікія затрудненні, звязаныя з пытаннем аб размеркаванні расходаў паміж Англіяй, Канадай і Аўстраліяй.

РАСШЫРЭННЕ АВІЯЦЫЙНЫХ ЗАВОДАЎ У ЗША

НЬЮ-ЁРК, 10 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе газета «Нью-Ёрк таймс» з Лос-Анжэлоса, афіцыяльныя асобы мяркуюць, што чатыры буйныя авіяцыйныя заводы, якія знаходзяцца ў Лос-Анжэлосе, змогуць выпускаць 8.000 самалётаў у год. Заява афіцыяльных асоб аб тым, што Злучаныя Штаты могуць выпускаць у год ад 14 да 16 тысяч самалётаў, была зроблена без уліку магчымасці расшырэння заводаў.

Заводы ў Лос-Анжэлосе мяркуюць дадаткова скарыстаць некалькі тысяч рабочых. Адзін з гэтых заводаў расшыраецца на 50 проц.

20 ГОД САВЕЦКАГА ЦЫРКА

У гэтыя дні наша савецкая грамадскасць адзначае знамянальную дату — дваццацігоддзе савецкага цырка.

За дваццаць год свайго існавання дзяржаўныя цыркі Савецкага Саюза абслужылі дзесяткі мільёнаў працоўных—рабочых, калгаснікаў, чырвонаармейцаў, школьнікаў. Толькі за 10 месяцаў бягучага года цыркі Савецкага Саюза далі 22 тыс. прадстаўленняў, якімі абслужаны 22 мільёны гледачоў.

Пры велізарнай дапамозе партыі і ўрада інтэнсіўна развіваецца мастацкая творчая работа артыстаў цырка. На адзін толькі 1940 год ураджаем асігнавана на падняцце творчай работы майстроў цырка звыш 5 млн. рублёў.

Нашы савецкія цыркі налічваюць не адну сотню выдатных майстроў цыркавога мастацтва. Усім вядомы імёны заслужанага артыста РСФСР Барыса Эдэра, Александравых, Тарасавых, Румянцава (Каран д'аш) і іншых, якія дэманструюць [illegible] мужнасць, смеласць [illegible].

У нашай арганізацыі савецкага цырка мастацтва таксама займае шырокі размах і карыстаецца вялікай папулярнасцю і любоўю працоўных. За 1938 і дзесяць месяцаў 1939 года дзяржцыркам БССР дана каля 1000 прадстаўленняў, якія наведала звыш 1 млн. 300 тыс. гледачоў.

Артыстамі цырка праводзіцца вялікая грамадская работа, якая знаходзіць сваё яркае выражэнне ў культурным абслугоўванні часцей нашай доблеснай Чырвонай Арміі, школьнікаў, калгаснікаў, рабочых і інтэлігенцыі. Асабліва вялікая работа была імі праведзена ў час выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР.

У сувязі з дваццацігоддзем савецкага цырка [illegible] на прадпрыемствах, ва ўстановах і навучальных установах праводзяцца творчыя справаздачы аб дасягненнях савецкага цырка. Уключыўшыся ў абслугоўванне кампаніі выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных, калектыў цырка намеціў правесці рад прадстаўленняў і канцэртаў непасрэдна на выбарчых участках, прадпрыемствах, у калгасах і школах.

У дадзены момант Беларускі цырк працуе ў Віцебску. Сёння, 12 лістапада, адбудзецца юбілейнае прадстаўленне, на якім артысты цырка зробяць справаздачу не толькі перад гледачамі, але і перад грамадскасцю аб сваім творчым росце.

Савецкі цырк не астановіцца на дасягнутым і ў далейшым будзе павышаць поспехі сацыялістычнага мастацтва.

Б. Е. КАБІШЧЭР, упаўнаважаны Галоўцырка ўпраўлення дзяржцыркаў па БССР.

ВЕЧАР У ДОМЕ ПІСЬМЕННІКАЎ БССР

Учора ў клубе пісьменнікаў БССР адбыўся вечар сустрэчы з дарагімі гасцямі — пісьменнікамі Заходняй Беларусі.

Выступае таленавіты пісьменнік Заходняй Беларусі Максім Танк. Поўны [illegible] да польскіх [illegible] голас паэта.

Выступілі з чыткай сваіх твораў пісьменнікі Заходняй Беларусі Ніна Тарас, А. Іверс, Анішчык і Тавер. На гэта-ж вечары выступілі пісьменнікі БССР тт. Аркадзь Куляшоў, Пятрусь Броўка, Павел Лесачы, Алесь Жаўрук і яўрэйскі паэт Зяма Півавар.

Вечар прайшоў у вельмі цёплай, дружнай абстаноўцы.

ВЫДАТНЫЯ ПОСПЕХІ МАЛАДЫХ БАЙЦОЎ

Маладыя байцы Н-скай часці паказваюць прыклад высокай сведамасці і дысцыплінаванасці. [illegible]

Маладыя байцы—перадавікі баявой вучобы [illegible]. Камуністы тт. Макараў, Якімаў і камсамолец тав. [illegible]

Л. ГОРФІНКЕЛЬ.

ПАМЯШКАННЕ ДЛЯ МІНСКАГА АЭРАКЛУБА

Асоавіяхімаўцы Мінска ў святочныя дні атрымалі каштоўны падарунак. Для Цэнтральнага аэраклуба імені Героя Савецкага Саюза тав. Молакава перадан вялікі 4-павярховы будынак па вул. Энгельса. Будынак цалкам пераабсталяван.

На ўрачыстае адкрыццё аэраклуба былі запрошаны курсанты і пастаянны састаў клуба. З захапленнем яны аглядалі спецыяльна абсталяваныя вучэбныя аудыторыі і тэхнічныя класы. У самалётным класе ўстаноўлен вучэбны самалёт і асоб[illegible] Парашутны клас дае магчымасць азнаёміцца з гісторыяй развіцця парашутызма і дасягненнямі парашутнага спорту ў СССР. Навейшай апаратурай, макетамі і плакатамі абсталяваны маторны і аэранавігацыйны класы.

Апрача гэтага ў аэраклубе ёсць зала на 300 месц, лекцыйныя аудыторыі, кабінет марксісцка-ленінскай падрыхтоўкі і бібліятэка, папоўненая навейшай авіяцыйна-тэхнічнай літаратурай.

НОВЫЯ БОЛЬНІЦЫ

У 1940 годзе БССР абагаціцца новымі ўстановамі па ахове здароўя працоўных. Будуць пабудаваны больніцы ў Гомелі і Асіпавічах, а таксама больніцы ў вёсках Струмень Кармянскага раёна і Хомінкі Лоеўскага раёна.

У Віцебску, Магілеве і Гомелі заканчыцца будаўніцтва дзіцячых больніц, па 75 коек кожная. Пачнецца будаўніцтва костна-туберкулёзнага санаторыя для падлеткаў у Чэрніпах Лёзнянскага раёна.

Новыя радзільныя дамы будуць пабудаваны ў раённых цэнтрах — Чырвонаполле, Васілевічы і інш.

ЖУЛЬНІЦТВА

Рэдактар газеты «Віцебскі рабочы» тав. Лунін, жадаючы праявіць аператыўнасць у асвятленні ходу выбараў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі, знаходзячыся ў г. Дзісне, пазваніў 23 кастрычніка рэдактару глыбоцкай газеты тав. Зерніцкаму, каб той «выручыў» яго і даў матэрыял аб тым, як прайшло галасаванне.

Тав. Зерніцкі выручыў тав. Луніна. Цэлую гадзіну, літаральна па радках, перадаваў па тэлефону матэрыял 24 кастрычніка гэты матэрыял, за выключэннем некаторых абзацаў, быў змешчан у газеце «Віцебскі рабочы».

Але гэты матэрыял быў змешчан, папершае, «ад нашых спецыяльных карэспандэнтаў» і за подпісам не Зерніцкага, як гэта па праву трэба было зрабіць, а... Луніна — рэдактара газеты і заг. аддзелам Брыскіна.

Не да твару такім адказным людзям займацца літаратурным крадзяжом.

ШАХМАТЫ

Знайдзіце выйгрыш

(5-е заданне конкурса рашэнняў «Звязды»—2 ачкі)

Чорныя: NN

Белыя: майстар Верасаў.

Белыя: Kpg1, Фd6, Ле1, Cd3 і е5, пп: d4, e3, f5, g , h2 (10)

Чорныя: Kpg8, Фа2, Ле3, Се8, Kf8, пп: a6, d5, f7, g7, h6 (10)

Белыя пачынаюць і выйграюць.

[illegible]

Сеанс майстра адбыўся на 28 дошках. Майстар выйграў 24 партыі і прайграў 2. Гэты вынік трэба прызнаць выдатным, бо ў сеансе прынялі ўдзел мацнейшыя шахматысты Беластока, не раз выступаўшыя са значнымі поспехамі супроць мацнейшых шахматыстаў (Алёхін, Капабланка).

ДА ЎВАГІ ЎДЗЕЛЬНІКАЎ КОНКУРСА

На 11 лістапада не атрымана рашэнняў задачы № 9 ад тт. Шалюта, Зільберберга, Карнейчыка, Чыжэўкіна, Сідорака, Шкурынова, Бяліюдава, Герцыкава, Дадыка, Насевіча, Кантаровіча, Капаніка, Войтэка, Пукшанскага. Ад тт. Шафіра, Турчыновіча, Маткова, Рубініча не атрымана рашэнняў задач № 8 і 9; ад тт. Коржа і Куцько атрымана рашэнне толькі задачы № 6, ад тт. Музыканта, Бараноўскага — толькі № 8, ад Шытыка — № 7. Апошні тэрмін адсылкі рашэнняў — 17 лістапада (па паштоваму штэмпелю).

* * *

МІНСК. 27—30 кастрычніка адбыўся рэспубліканскі шахматны турнір глуханямых. У турніры прынялі ўдзел 9 пераможцаў гарадскіх турніраў гг. Бабруйска, Віцебска, Гомеля, Магілева і Мінска. Першае месца зававаў Чарняўскі (Мінск), набраўшы 7 ачкоў з 8 магчымых, другое і трэцяе падзялілі Кісялёў (Віцебск) і Маёраў (Гомель) — па 5 з 8. Зала турніра ўвесь час была перапоўнена: шахматы ў калектыве глуханямых займаюць пачэснае месца, як адзін з відаў культурнага адпачынку і захапляючага спорта.

У РЭСПУБЛІКАНСКАЙ ШАХМАТНА-ШАШАЧНАЙ СЕКЦЫІ

На апошнім пасяджэнні шахматна-шашачнай секцыі Камітэта па справах фізкультуры і спорта пры СНК БССР канчаткова ўстаноўлены тэрміны правядзення рэспубліканскіх турніраў.

Шахматны чэмпіянат БССР пачынаецца 30 лістапада, шашачны — 6 снежня, жаночыя шахматны і шашачны турніры — 12 снежня ў горадзе Мінску. На турніры запрошаны майстры СССР. Чэмпіён СССР па шашках майстар Сокаў (Ленінград) заявіў аб згодзе прыняць удзел у турніры.

17 лістапада ў шахматным клубе (клуб імені Сталіна) майстар Верасаў і старшыня шахматна-шашачнай секцыі тав. Фрыдлянд зробяць справаздачу аб становішчы шахматнага спорту ў Заходняй Беларусі. Пасля пасяджэння секцыі адбудуцца бліц-турніры розных катэгорый.

ПА СТАРОНКАХ ГАЗЕТ БССР

⊙ У Гомелі па вуліцы Катоўскага пабудаваны і здадзены ў эксплаатацыю новыя, добра абсталяваныя дзіцячыя яслі на 60 месц. («Гомельская праўда»).

⊙ Дзяржаўную дапамогу па многасямейнасці атрымліваюць у Асіпавіцкім раёне 195 сем'яў. За 10 месяцаў выплачана 390 тыс. рублёў дапамогі. («Калгасная праца»).

ДЗЕННІК

14 лістапада, у 8 гадзін раніцы, у Доме партактыва (малая зала) адбудзецца лекцыя для сакратароў партыйных, камсамольскіх арганізацый, кіраўнікоў прадпрыемстваў і ўстаноў, старшынь фабзаўмясцкомаў Сталінскага раёна на тэму «Партыя бальшавікоў у перыяд падрыхтоўкі і правядзення Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. (Красавік 1917 г.—1918 г.)». Раздзел VII, лекцыя 2-я. Лектар т. Радзецкі.

В. а. адказнага рэдактара Т. С. ГАРБУНОЎ.

ВЯЛІКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА БССР

12 лістапада — спектакля няма.

Білеты, узятыя на 12/XI, і абанемент № 127 сапраўдны на 18 лістапада на балет

САЛАВЕЙ

ПЕРШЫ БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР

12 лістапада — абанемент № 50.

АПОШНІЯ

Пачатак у 7 г. 30 м. веч.
Каса з 2 да 8 г. веч.

ДЗЯРЖАЎНЫ ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР

12 лістапада — абанемент № 18.

ТЭВ'Е-МАЛОЧНІК

Пачатак у 8 гадзін вечара.
Каса з 12 да 2 і з 4 да 8 г. веч.

Кінотэатр «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»
«ВЫСОКАЯ НАГРАДА»

Кинотэатр «РОДИНА»
«ДОКТОР КАЛЮЖНЫЙ»

Кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»
«ЧЕЛОВЕК В ФУТЛЯРЕ»

Кінотэатр «СПАРТАК»
«ОГНЕННЫЕ ГОДЫ»

Дзіцячы кінотэатр
«НОЧЬ В СЕНТЯБРЕ»

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»
1. Журналы маскоўскай студыі кінохронікі №№ 95, 96 і 97.
2. Журнал № 48 мінскай студыі кінохронікі.
3. Журнал «Пионерия» № 12.

БАБРУЙСКАМУ ГАРЭЛАЧНАМУ ЗАВОДУ

ПАТРАБУЮЦЦА:

ГАЛОЎНЫ БУХГАЛТАР.
АПЛАТА ПА ЗГОДЗЕ. КВАТЭРА ПРАДАСТАЎЛЯЕЦЦА.

Звяртацца па тэл. №№ 2-44 і 4-37.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ФІЛАРМОНІЯ БССР

12 лістапада
абанемент № 1.
Клуб імені Сталіна.

АДКРЫЦЦЁ КАНЦЭРТНАГА СЕЗОНА 1939—1940 г.

УДЗЕЛЬНІЧАЮЦЬ:

СІМФАНІЧНЫ АРКЕСТР ДЗЯРЖФІЛАРМОНІІ БССР
дырыжор І. А. МУСІН.

ХОР Дзяржфілармоніі БССР, мастацкі кіраўнік І. Г. БАРЫ.

АНСАМБЛЬ беларускай народнай песні і пляскі,
маст. кіраўн. кампазітар І. І. ЛЮБАН.
Удзельнік Усесаюзнага агляду выканаўцаў на народных інструментах І. А. ВАСІЛЬЕЎ.

Білеты ў касе клуба з 3 да 9. Пачатак у 9 гадзін вечара.

ВІНАРОБЧАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ БССР УЖЫВАЕ Ў ВЯЛІКІХ КОЛЬКАСЦЯХ ДЗІКАРАСТУЧЫЯ ЯГАДЫ—КЛЮКВУ, РАБІНУ, БРУСНІКУ І ДЗІКАРАСТУЧЫЯ ЯБЛЫКІ І ГРУШЫ.

ЗБІРАЙЦЕ
клюкву, рабіну, брусніку
і плады-дзічкі

ЗА ЗДАНЫЯ ЯГАДЫ І ПЛАДЫ ПЛОДАВІНЗАВОДЫ ЎПЛАЧВАЮЦЬ:

за тону клюквы — 550 руб.
за тону бруснікі — 500 руб.
за тону рабіны — 250 руб.
за тону яблык-дзічак — 150 руб.

ЗА САБРАНЫМІ ЯГАДАМІ І ПЛАДАМІ ПЛОДАВІНЗАВОДЫ ВЫСЫЛАЮЦЬ УПАЎНАВАЖАНЫХ. У ВЫПАДКУ НЕАБХОДНАСЦІ ЗАВОДЫ ЗАБЯСПЕЧВАЮЦЬ У ДАСТАТКОВАЙ КОЛЬКАСЦІ БОЧКА-ТАРАЙ. КЛЮКВА І РАБІНА ПРЫМАЮЦЦА І ЗІМОЙ.

Плады і ягады прымаюць непасрэдна Віцебскі, Гомельскі, Капыльскі, Клімавіцкі, Полацкі, Рэчыцкі, Рэчкаўскі, Слуцкі, Талочынскі, Чачэрскі і Чашніцкі плодавінзаводы.

ДАСТАЎКА НА ЗАВОДЫ АПЛАЧВАЕЦЦА АСОБНА.

УСЕ ЗАПРОСЫ І ПАВЕДАМЛЕННІ НАКІРОЎВАЙЦЕ ПА АДРАСУ: г. Мінск, Пушкінскі праспект. Дом друку. БЕЛВІНТРЭСТУ.

УПРАЎЛЕННЕ ДАМАМІ АДПАЧЫНКУ І САНАТОРЫЙ ВЦСПС ПА БССР

ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ПРОФСАЮЗНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ,

што з 15 лістапада г. г.

АДКРЫВАЕЦЦА ПРЫЁМ ЗАЯВАК на ПУЦЁЎКІ

Ў ДАМЫ АДПАЧЫНКУ І ТУБЕРКУЛЁЗНЫ САНАТОРЫЙ «САСНОЎКА» на 1940 г.

У ЗАЯЎКАХ ПАВІННА БЫЦЬ УКАЗАНА КОЛЬКАСЦЬ ПУЦЁВАК ПАКВАРТАЛЬНА І Ў ЯКІ ДОМ АДПАЧЫНКУ.
ЗАЯЎКІ ПРЫМАЮЦЦА ДА 15 СНЕЖНЯ г. г.
Профарганізацыі, якія не прадставяць сваіх заявак да ўказанага тэрміна, будуць пазбаўлены магчымасці атрымання пуцёвак у планавым парадку.
ЗАЯЎКІ НАКІРОЎВАЦЬ ПА АДРАСУ: Мінск, Першамайская, 17, парк імені Горкага — УДОС ВЦСПС па БССР.
АДНАЧАСОВА ДАВОДЗІЦЦА ДА ВЕДАМА ЎСІХ АРГАНІЗАЦЫЙ І ГРАМАДЗЯН, што Ўпраўленне праводзіць ПРОДАЖ ПУЦЁВАК у дамы адпачынку на IV квартал 1939 г. Кошт пуцёўкі ў дом адпачынку 167 руб., у санаторый — 725 руб.

УДОС ВЦСПС па БССР.

ДЗЯРЖСТРАХ БССР

звыш адзінаццаці мільёнаў працоўных ЗАСТРАХАВАНЫ ў Дзяржстраху па добраахвотнаму калектыўнаму страхаванню жыцця.

СТРАХАВАННЕ ПРЫМАЕЦЦА НА СУМЫ: 5000, 4000, 3000, 2000, 1000 і 500 руб.

[illegible]

ЗА ДАВЕДКАМІ ЗВЯРТАЙЦЕСЯ Ў КАМСОДЫ І ІНСПЕКЦЫІ ДЗЯРЖСТРАХА ПРЫ РАЙ(ГАР)ФІН-АДДЗЕЛАХ І Д. СТРАХАВЫХ АГЕНТАЎ У СЕЛЬСКІХ МЯСЦОВАСЦЯХ БССР.

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА БССР.

Уп. Галоўлітбела № Д—1121. Мінск, друкарня «Звязды», Савецкая, 49. М., Л., Ш.